

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา  
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การศึกษาผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา : กรณีศึกษาหลักสูตรปริญญาโท  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิริวรรณ คต่องแก้ว

26 ส.ค. 2558

347730

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบัญชี

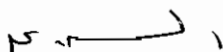
คณะกรรมการจัดการและกองทุนเที่ยว

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์ ได้พิจารณา  
งานนิพนธ์ของ ศิริวรรณ คล่องแคล่ว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม  
หลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

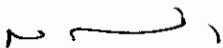
อาจารย์ที่ปรึกษางานนิพนธ์



.....อาจารย์ที่ปรึกษา

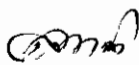
(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่างานนิพนธ์



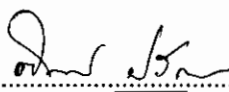
.....ประธาน

(ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ)



.....กรรมการ

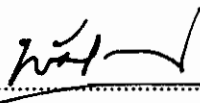
(รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา)



.....กรรมการ

(ดร.ศลิปชัย ปวีณพงษ์พัฒน์)

คณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยวอนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ  
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี ของมหาวิทยาลัยบูรพา



.....คณบดีคณะกรรมการจัดการและการท่องเที่ยว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี นนทศักดิ์)

วันที่ 29 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2555

## ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ ประธานกรรมการที่ปรึกษางานนิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุชาติ เหล่าปรีดา ดร.ศิลาปชัย ปวีณพงษ์พัฒน์ กรรมการที่ปรึกษา ที่สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์อำนาจ ธีระวนิช อดีตคณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และนายเต็มศักดิ์ สุขวิบูลย์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ ที่ให้โอกาสและสนับสนุนทุนการศึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำแนวทางในการแก้ไขงานนิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และทุก ๆ คนในครอบครัว ที่ให้โอกาสทางการศึกษา และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดของการทำงานนิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนท่านอื่น ๆ ที่มีได้เอ่ยนามในที่นี้ ที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือ ซึ่งมีส่วนทำให้การทำงานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ศิริวรรณ คล่องแคล่ว

49921870 สาขาวิชา: การบัญชี; บช.ม. (การบัญชี)

คำสำคัญ: ผลตอบแทนส่วนบุคคล/ การลงทุนทางการศึกษา/ หลักสูตรเศรษฐศาสตร์/  
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์/

ศิริวรรณ คล่องแคล่ว: การศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา:  
การศึกษาผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา : กรณีศึกษาหลักสูตรปริญญาโท  
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (RETURN ON INVESTMENT IN EDUCATION:  
A CASE STUDY OF MASTER DEGREE AT FACULTY OF ECONOMICS, KASETSART  
UNIVERSITY) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: สมศักดิ์ ประถมศรีเมฆ, บช.ค., 54 หน้า. ปี พ.ศ.  
2555.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลตอบแทนส่วนบุคคลของมหบัณฑิต  
สาขาวิชาการเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ สาขาธุรกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัย  
เกษตรศาสตร์ โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท  
ประจำปีการศึกษา 2546-2551 รุ่นที่ 1 – 6 จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณผลตอบแทนทางการศึกษา  
และหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C  
Ratio) การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย t-Test และ F-test หรือ One-way  
ANOVA เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของแต่ละหลักสูตรที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ มี 4 ปัจจัย และจากการวิเคราะห์อัตรา  
ผลตอบแทนส่วนบุคคลของการศึกษา ด้วยวิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ พบว่าหลักสูตร MAB มีมูลค่า  
ปัจจุบันสุทธิเฉลี่ยต่อคนมากที่สุด 1,437,534 บาท หลักสูตร MBE มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิเฉลี่ยต่อคน  
1,163,339 บาท อัตราผลตอบแทนภายในหลักสูตร MAB ร้อยละ 49.14 และหลักสูตร MBE ร้อยละ  
18.04 และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนหลักสูตร MAB 6:1 เท่า และหลักสูตร MBE มีอัตรา  
ผลตอบแทนต่อต้นทุน 5:1 เท่า จะเห็นว่าการลงทุนทางการศึกษาของมหบัณฑิตระดับปริญญาโท  
สาขาธุรกิจการเกษตร ให้ผลตอบแทนสูงกว่าสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะเศรษฐศาสตร์  
ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งทั้ง 2 หลักสูตรให้ผลตอบแทนสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป

51924541: MAJOR: ACCOUNTING; M.ACC (ACCOUNTING)

KEYWORDS: RETURN ON INVESTMENT/ INVESTMENT IN EDUCATION/  
KASETSART UNIVERSITY/

SIRIWAN KHLONGKHLAEO: RETURN ON INVESTMENT IN EDUCATION:  
A CASE STUDY OF MASTER DEGREE AT FACULTY OF ECONOMICS, KASETSART  
UNIVERSITY. ADVISOR: SOMSAK PRATOMSRIMEK, Ph.D., 54 P. 2012.

The objective of this research is to study the private return on investment in education of students in the Master of Economics Program in Business Economics : MBE and the Master of Arts Program in Agribusiness : MAB, Faculty of Economics, Kasetsart University. The data was collected by using telephonic interview technique and questionnaires completed by students who graduated from academy year 2003-2008. The data was analyzed by calculating Net Present Value (NPV), Internal Rate of Return (IRR), and Benefit/Cost Ratios. The statistical technique utilized in this study was t-Test, F-test or One way ANOVA techniques at significant level 0.05.

The findings show that there are four factors related to return on investment in education of both programs. The average NPV in the MAB Program is 1,437,534 baht per person, and 1,163,339 baht for the MBE Program. The Internal rate of return (IRR) for the MAB Program is 49.14 percent and 18.04 percent for the MBE Program. The Benefit cost ratio (B/C) for the MAB Program is 6:1 and 5:1 for the MBE Program. In summary, the MAB Program gives the higher rate of return as compared to the MBE Program . The results show that both program is worthwhile for investment.

## สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
ทฤษฎีและแนวคิด.....	6
ประวัติความเป็นมามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา.....	9
ความเป็นมาของคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.....	10
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	21
ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
ตัวแปรและการวัดค่า.....	25

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การทดสอบสมมติฐาน.....	<del>26</del> 25
4 ผลการศึกษา.....	27
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
สรุปผลการทดสอบ.....	45
5 อภิปรายผลและสรุปผล.....	46
สรุปผลการศึกษา.....	46
ผลตอบแทนทางการศึกษา.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	49
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	49
บรรณานุกรม.....	50
ภาคผนวก.....	52
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	59

## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4-1 ข้อมูลทั่วไป.....	28
4-2 จำนวน และร้อยละจำแนกตามเพศ.....	29
4-3 จำนวน และร้อยละจำแนกตามอายุ.....	29
4-4 จำนวน และร้อยละจำแนกตามอาชีพ.....	29
4-5 จำนวน และร้อยละจำแนกตามตำแหน่งงาน.....	30
4-6 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามรายได้ก่อนเรียนจบต่อเดือน.....	31
4-7 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามรายได้หลังจบต่อเดือน.....	31
4-8 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามแหล่งเงินทุนการศึกษา.....	32
4-9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาของแต่ละหลักสูตร.....	32
4-10 ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านเพศกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร	33
4-11 ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร	34
4-12 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MBE.....	34
4-13 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MAB.....	35
4-14 ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านอาชีพกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร	35
4-15 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MBE.....	36
4-16 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MAB.....	36
4-17 ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านตำแหน่งงานกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร.....	37
4-18 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่งกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MBE.....	37



สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4-19 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่งงานกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MAB.....	38
4-20 แสดงผลการทดสอบทางสถิติระหว่างรายได้ หลักสูตร MBE และ MAB.....	39
4-21 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ก่อนการศึกษา กับปัจจัยด้านรายได้หลังจบการศึกษา หลักสูตร MBE.....	39
4-22 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ก่อนการศึกษา กับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบการศึกษา หลักสูตร MAB.....	40
4-23 ค่าสถิติพรรณนาของมูลค่าปัจจุบันสุทธิ.....	42
4-24 การวิเคราะห์ผลตอบแทน โดยการคำนวณค่า NPV, IRR, B/C.....	43
4-25 การวิเคราะห์ผลตอบแทน โดยการคำนวณค่า NPV, IRR, B/C ของแต่ละหลักสูตร.....	44
4-26 ความพึงพอใจที่มีต่อผลตอบแทนส่วนที่ไม่เป็นตัวเงิน.....	45
4-27 สรุปผลการทดสอบ.....	45

## สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	3

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เนื่องจากมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการผลิต (Productivity) ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในรูปของการเพิ่มความรู้ ความสามารถ และทักษะ นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และเกื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของประเทศ ปัจจุบันองค์กรทุกองค์กรจะประสบผลสำเร็จและบรรลุจุดหมายปลายทางที่กำหนดได้นั้น การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ นับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ซึ่งบรรดาทรัพยากรในองค์กรนั้นประกอบด้วยคน เงิน วัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีและข้อมูล ได้รับการกล่าวถึงว่ามีบทบาทอย่างยิ่ง แต่อย่างไรก็ตาม คนก็ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญระดับแนวหน้า ที่นำความสำเร็จมาสู่องค์กรทุกองค์กร คนหรือที่เรียกว่า “ทรัพยากรมนุษย์” เป็นผู้สร้างสรรค์สรรพสิ่งทุกอย่าง จนกระทั่งกลายเป็นผลผลิตหรือการบริการที่นำองค์กรไปสู่ความสำเร็จและเป็นการฉายภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรสู่สาธารณชน โดยทั่วไปคนและคนมีลักษณะหลากหลายแตกต่างกันในด้านความรู้ ทักษะ ทัศนคติ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย การดำเนินการให้บุคคลสามารถสร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร ซึ่งความสามารถทางด้านการบริหารของผู้บริหาร ตั้งแต่ระดับต้นจนถึงระดับสูง ล้วนแต่จำเป็นที่จะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรมนุษย์อย่างชาญฉลาดให้แก่องค์กร เพราะทุนมนุษย์เป็นทุนทางสังคม (Social Capital) ที่มีคุณค่าสร้างประโยชน์นานัปการแก่สังคม ดังนั้น การมุ่งปลูกฝังแนวความคิดและจิตสำนึกให้ผู้บริหารเปลี่ยนมุมมองที่เคยมองมนุษย์เป็นเพียงกำลังแรงงานมาเป็นการมองมนุษย์อย่างมีคุณค่าที่สามารถสร้างสรรค์ประโยชน์อย่างมหาศาลต่อองค์กร จึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ เพราะทรัพยากรตามความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน , 2525) ได้อธิบายความหมายว่า สิ่งทั้งปวงอันเป็นทรัพย์หรือกล่าวได้ว่าสิ่งทั้งปวงที่ถือว่ามีค่า แต่ในระยะหลังคำที่มีความหมายในรูปของการลงทุน การวัดความคุ้มค่าของสินทรัพย์ในองค์กร

ได้รับความสนใจมากขึ้น จึงมีการแพร่กระจายและขยายความคิดคำว่า “ทุนมนุษย์” (Human Capital) ให้มีการยอมรับและนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย

ทุนมนุษย์ จึงนำมาใช้มากขึ้นในยุคของการเติบโตอย่างเข้มแข็งของสังคมนิยม (Capitalism) ที่มองการลงทุนขององค์กรในทุนมนุษย์ และเป็นยุคของการวัดค่ามนุษย์ให้เห็นเชิงประจักษ์ (Empirical) ยิ่งขึ้น ขณะนี้สังคมกำลังมาถึงยุคที่จะทำอะไรต้องมีคำถามว่าจะใช้เครื่องมือใด ตัวชี้วัด (Indicator) ลักษณะไหนมาวัดกิจกรรมที่ทำ ทั้งนี้ เพื่อตีค่าและบันทึกแสดงผลออกมาให้เห็นชัดเจน โดยความเป็นจริงการมองมนุษย์มีค่าหรือเป็นทุนมีมานานแล้ว ในเชิงเศรษฐศาสตร์เรื่องของทุนแรงงานที่เป็นพื้นฐานในการประกอบธุรกิจตั้งนั้น ในวงวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) จึงเริ่มพัฒนาการวัดค่ามนุษย์ ซึ่งถือว่าเป็นสินทรัพย์ประเภทจับต้องไม่ได้ (Intangible Asset) ที่องค์กรต้องให้ความสนใจและเอาใจใส่ ทั้งนี้เพราะองค์กรยุคปัจจุบันจะถูกวัดและตรวจสอบจัดอันดับด้วยตัวชี้วัดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงสามารถกล่าวได้ว่าทุนมนุษย์มีความสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้สามารถแข่งขันและก้าวสู่องค์กรชั้นนำได้ ฉะนั้นการลงทุนกับบุคลากรในองค์กรจึงมีความหมายและมีความสำคัญ แนวทางการลงทุนมนุษย์ในสังคมใหม่เพื่อประโยชน์สูงสุดขององค์กรคือ การสร้างสังคมในองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เพื่อให้บุคลากรเกิดการเรียนรู้ในองค์กร (Organization Learning) ทั้งนี้ เป็นการสอดคล้องกับสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge Base Society) ที่ถือความสามารถคนเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้มีความสามารถในการแข่งขัน (พะยอม วงศ์สารศรี, 2553)

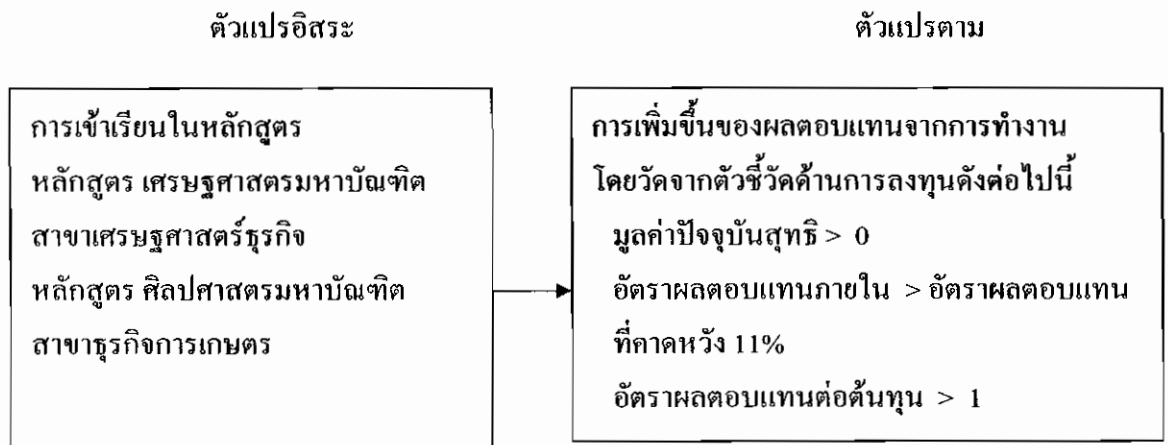
ดังนั้น การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาขั้นสูงที่มุ่งพัฒนาคนเข้าสู่อาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาย่อมถือว่าเป็นผู้รู้ในศาสตร์ที่ศึกษามาอย่างเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ตามสมควร และสามารถเป็นกำลังหลักในการพัฒนาประเทศได้ จึงถือว่าการจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชาติ บ้านเมืองในทุกระดับ และด้วยความสำคัญนี้เองที่เป็นภาระและความรับผิดชอบที่สถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องพยายามดำเนินการให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคมให้ได้ และด้วยความหลากหลายของสถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ในขณะนี้ทั้งในด้านของขนาด ความเชี่ยวชาญ ประสิทธิภาพ และงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ทำให้รูปแบบ และคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีความแตกต่างกันออกไป ซึ่งความแตกต่างนี้มีใช่เป็นสิ่งที่ผิดปกติ หากเพียงแต่ว่าสถาบันต่าง ๆ เหล่านั้นจะยังคงรักษามาตรฐานของการเรียน การสอน การจัดการศึกษาและคุณภาพบัณฑิตไว้ให้ได้ อย่างน้อยก็ไม่กว่าคุณภาพขั้นต่ำที่ควรจะเป็นและยอมรับได้ (วันชัย สิริชนะ, 2539)

คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในฐานะที่เป็น “หน่วยผลิตบัณฑิต” และเป็นสถาบันทางวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ที่ให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาและผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีความรอบรู้ มีศักยภาพในการทำงาน และมีคุณธรรม มหาวิทยาลัยจึงให้ความสำคัญกับการตรวจสอบคุณภาพของบัณฑิตหรือผลผลิตเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของการผลิตและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อศึกษาหาต้นทุนส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งผลตอบแทนส่วนบุคคล สำหรับเป็นข้อมูลสำหรับใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจประเมินทางเลือกในการศึกษาระดับปริญญาโทของผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงการเข้าเรียนในหลักสูตร MBE หลักสูตร MAB จะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ามากกว่าอัตราเงินกู้ทางการศึกษา และศึกษาต้นทุนส่วนบุคคล ที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการลงทุนศึกษารวมทั้งผลตอบแทนส่วนบุคคลของมหาบัณฑิตระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

### กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

### สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาดัชนีทุนทางการศึกษาของหลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตรคู่มากับการลงทุนโดยผลตอบแทนส่วนบุคคลหักกับต้นทุนที่นำมาลงทุนศึกษาของนิสิตปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์คู่มากับการลงทุนหรือไม่

สมมติฐาน  $H_1$ : ปัจจัยด้านบุคคลมีผลให้รายได้จากการศึกษาในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

$H_{1a}$ : เพศ

$H_{1b}$ : อายุ

$H_{1c}$ : อาชีพ

$H_{1d}$ : ตำแหน่งงาน

สมมติฐาน  $H_2$ : มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราดอกเบี้ย 11% ของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีค่ามากกว่า 0

$H_2$ : หลักสูตร MBE, MAB

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงต้นทุนส่วนบุคคล ที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการลงทุนศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ได้ทราบถึงผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจประเมินทางเลือกในการศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และผู้สนใจที่ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นกว่าปริญญาตรี

### ขอบเขตการวิจัย

ประชากรเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ มหาบัณฑิตหลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประจำปี 2546 - ปี 2551 จำนวนทั้งหมด 602 คน ตั้งแต่รุ่นที่ 1-6 ประกอบด้วย มหาบัณฑิตสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ จำนวน 525 คน สาขาธุรกิจการเกษตร จำนวน 77 คน

## ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลและการเก็บข้อมูลคือ กลุ่มตัวอย่าง มหาบัณฑิต จำนวน 602 คน ที่จบการศึกษาปริญญาโทหลักสูตร MBE, หลักสูตร MAB. ประจำปี 2546 - 2551 ตั้งแต่รุ่นที่ 1-6 คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

## นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์ ดังต่อไปนี้

อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคล (Private Rate of Return) หมายถึง อัตราผลตอบแทนที่คิดจากต้นทุนส่วนบุคคล หรือค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มที่มหาบัณฑิตเป็นผู้จ่ายสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าหนังสือ ค่าใช้จ่ายส่วนตัว และค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้นเนื่องจากการศึกษา

ต้นทุนทางตรง หมายถึง ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน ค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าบำรุงการศึกษา ค่าหนังสือและอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ

ต้นทุนทางอ้อม หมายถึง ค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้น อันเนื่องจากการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

มหาวิทยาลัย หมายถึง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะ หมายถึง คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ หมายถึง (Master of Economics Program in Business Economics: MBE) หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สาขารุรกิจการเกษตร หมายถึง (Master of Arts Program in Agribusiness: MAB) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

## บทที่ 2

### เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และ สาขาวิชาธุรกิจการเกษตร ผู้วิจัย ได้อาศัยแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิด
2. ประวัติความเป็นมามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ตารางสรุปรายละเอียดเนื้อหาหลักสูตร คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

#### ทฤษฎีและแนวคิด

1. การศึกษาเป็นการลงทุน การศึกษา ถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การศึกษาก็ไม่ต่างอะไรกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่น ๆ ที่มีต้นทุนในการดำเนินการ มีระบบการตลาด มีกลยุทธ์ หากแต่เป็นการลงทุนในตัวมนุษย์เท่านั้น ซึ่ง Alfred Marshall ได้กล่าวถึงแนวคิดนี้ว่า “การศึกษาเป็นการลงทุนที่มีคุณค่าสูงกว่าการลงทุนชนิดอื่น” และศาสตราจารย์ Theodore Schultz ซึ่งเป็นผู้คิดค้นทฤษฎีต่าง ๆ ที่นำมาใช้คำนวณหาผลตอบแทนในการลงทุนด้วยการศึกษา (Rate of Return on Educational Investment) กล่าวถึง เรื่องการศึกษาเป็นการลงทุนว่า “ทรัพยากรมนุษย์เป็นรูปหนึ่งของทุน” (อัมพร วิจิตรพันธ์ และสุณี ฉัตราคม, 2528) และจากการลงทุนทางการศึกษานั้นเองจะนำไปสู่รายได้ที่สูงขึ้น เนื่องจากปริญญาบัตรจากการจบปริญญาโทจะเป็นใบเบิกทาง หรือคุณสมบัติสำคัญในการทำงาน และดำรงตำแหน่งหน้าที่การงานในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น รายได้ที่บุคคลได้รับเพิ่มขึ้นก็เนื่องมาจากได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นนั่นเอง การศึกษาจึงเปรียบเสมือนโครงการ โครงการหนึ่งที่มีผู้เข้ารับการศึกษาลงทุน หรือเสียค่าใช้จ่าย ให้กับโครงการนี้ เพื่อหวังผลตอบแทนจากโครงการที่จะได้รับในอนาคต (นิจพร บานนิกุล, 2549)

2. ผลตอบแทนทางการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผลตอบแทนทางตรง และ ผลตอบแทนทางอ้อม (อัมพร วิจิตรพันธ์ และสุณี ฉัตราคม, 2528) ส่วนต่างของรายได้ของนักศึกษา ก่อนและหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท โดยวัดด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายทางการศึกษา



ที่เกิดขึ้น และประมาณการผลได้ที่จะพึงได้รับจากการศึกษาในอนาคตจนถึงสิ้นสุดวัยทำงาน จากนั้นเปรียบเทียบมูลค่าของต้นทุนกับผลตอบแทนนั้น ส่วนผลตอบแทนทางอ้อม คือ ผลตอบแทนที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้ เช่น การมีวิจรรย์ญาณมากขึ้น หรือได้รับการเลื่อนตำแหน่ง ได้รับการยกย่อง นับถือทางสังคมมากขึ้น เป็นต้น

3. ต้นทุนทางการศึกษา จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ต้นทุนทางตรง ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้แก่สถานศึกษา และค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักเรียนระหว่างปีการศึกษาเพื่อการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ส่วนต้นทุนทางอ้อม คือ ค่าเสียโอกาสที่เกิดขึ้น อันเนื่องจากการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท (อัมพร วิจิตรพันธ์ และสุณี ฉัตราคม, 2528)

4. อัตราผลตอบแทนทางการศึกษา เป็นการพิจารณาในข้อมูล 3 ด้าน ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนตอบแทนต่อต้นทุน ดังนี้

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) เป็นการวัดสภาพความเป็นไปได้ทางการเงิน และทางเศรษฐศาสตร์ โดยการพิจารณาถึงเวลาที่พึงพอใจของตัวเงิน การคำนวณจากผลต่างของการปรับลด ผลตอบแทนส่วนเพิ่มประจำปี กับการปรับลดต้นทุนส่วนเพิ่มประจำปี ทั้งนี้ จะต้องมีการเลือกให้อัตราส่วนลดที่เหมาะสมเพื่อที่จะให้การประมาณต้นทุนของโครงการควบคู่ไปกับการลงทุนในทางเลือกอื่น

สูตรการคำนวณเป็นดังนี้

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+i)^t} - \sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+i)^t}$$

เมื่อ NPV	คือ	มูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการ
$B_t$	คือ	ผลตอบแทนในปีที่ t
$C_t$	คือ	ค่าใช้จ่ายในปีที่ t
i	คือ	อัตราดอกเบี้ย ค่าเสียโอกาสของทุน
t	คือ	ปีของโครงการ คือ ปีที่ 0, 1, 2, ..., n
n	คือ	อายุของโครงการ

เกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการประเมินโครงการ

ถ้า  $NPV > 0$  ถือว่า โครงการนั้นยอมรับได้

ถ้า  $NPV < 0$  ถือว่า โครงการนั้นไม่เป็นที่ยอมรับทางการเงิน

ถ้า  $NPV = 0$  แสดงว่า อัตราผลตอบแทนจากโครงการมีค่าเท่ากับอัตราส่วนลด

ในกรณีที่ต้องการเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันสุทธิของโครงการตั้งแต่สองโครงการขึ้นไป ให้เลือกโครงการที่ให้มูลค่าปัจจุบันเป็นบวกสูงที่สุด (จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ, 2549, หน้า 95)

อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) เป็นเกณฑ์การวิเคราะห์โครงการที่มีฐานพิจารณาจากร้อยละของผลตอบแทนจากการลงทุน เป็นหนึ่งในสามเกณฑ์ที่ใช้กันอย่างกว้างขวาง สำหรับการประเมินความเป็นไปได้ทางการเงิน และเศรษฐศาสตร์ของโครงการ อัตราผลตอบแทนภายในมีความคล้ายคลึงกัน มูลค่าปัจจุบันสุทธิประการหนึ่ง คือ คิดคำนวณจากมูลค่าของผลตอบแทน และต้นทุนส่วนเพิ่ม แต่มีข้อที่แตกต่างออกไปในแง่ที่ว่า ไม่ได้แสดงมูลค่าของผลตอบแทนส่วนเพิ่มสุทธิ ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนในอนาคตจากโครงการทั้งหมด อัตราส่วนผลตอบแทนภายใน เน้นการวัดประสิทธิภาพของโครงการ ในค่าร้อยละ ในแง่นี้จึงมีความคล้ายคลึงกับเกณฑ์ อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน

อัตราผลตอบแทนภายในโครงการ คือ อัตราการปรับลด ณ จุดมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนส่วนเพิ่มสุทธิ จะเท่ากับ 0 พอดี หลังจากนั้น นำอัตราผลตอบแทนภายในมาเปรียบเทียบกับต้นทุนของค่าเสียโอกาส เพื่อจะดูว่า ปริมาณของผลตอบแทนจากการลงทุนมากเพียงพอที่จะตัดสินใจหรือไม่ (จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ, 2549, หน้า 96)

สูตรการคำนวณเป็นดังนี้

$$\sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+i)^t} = \sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+i)^t}$$

เมื่อ	$B_t$	คือ	ผลตอบแทนในปีที่ $t$
	$C_t$	คือ	ค่าใช้จ่ายในปีที่ $t$
	$t$	คือ	ระยะเวลามีค่า $t = 0, 1, 2, \dots, n$
	$n$	คือ	อายุโครงการ
	$i$	คือ	อัตราผลตอบแทนภายในของโครงการ (IRR)

เกณฑ์การตัดสินใจเป็นดังนี้

ถ้า  $IRR >$  อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง แสดงว่า กู้มค่าที่จะดำเนินโครงการ

ถ้า  $IRR <$  อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง แสดงว่า ไม่กู้มค่าที่จะดำเนินโครงการ

อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio, B/C) เป็นการคำนวณโดยการเปรียบเทียบต้นทุนกับผลตอบแทนส่วนเพิ่ม หรืออีกคือ กรณี “มีโครงการ” กับ “ไม่มีโครงการ”

นั่นเอง ส่วนเวลาที่พึงพอใจ หรือต้นทุนโอกาสของเงินที่ใช้นั้น จะเป็นตัวถ่วงน้ำหนักในการคิดคำนวณ โดยการปรับลดทั้งกระแสผลตอบแทน และต้นทุน แล้วนำมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนส่วนเพิ่มรวม หาคด้วยมูลค่าปัจจุบันของต้นทุนส่วนเพิ่มรวม (จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ, 2540 , หน้า 98)

สูตรการคำนวณเป็นดังนี้

$$B/C = \frac{\sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+i)^t}}{\sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+i)^t}}$$

เมื่อ  $B_t$  คือ ผลตอบแทนในปีที่  $t$

$C_t$  คือ ค่าใช้จ่ายในปีที่  $t$

$t$  คือ ระยะเวลาของโครงการมีค่า 0, 1, 2, .....n

$n$  คือ อายุโครงการ

$i$  คือ อัตราส่วนลดค่าเสียโอกาสของทุน หรืออัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม

เกณฑ์ประเมินเป็นดังนี้

ถ้าค่า  $B/C > 1$  แสดงว่า ควรลงทุน

ถ้าค่า  $B/C < 1$  แสดงว่า ไม่ควรลงทุนเนื่องจากผลตอบแทนได้จาก

โครงการมีน้อยกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป

### ประวัติความเป็นมามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 199 ถนนสุขุมวิท ตำบลทุ่งสุขลา อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 201 ไร่ จัดตั้งเมื่อปี 2537 ในคราวมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีนโยบายปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานและรูปแบบการดำเนินงานของ “วิทยาลัยชุมชนศรีราชา” ให้เป็น “โครงการจัดตั้งวิทยาเขตศรีราชา” โครงการจัดตั้งวิทยาเขตศรีราชาประกอบด้วย 5 หน่วยงาน ได้แก่ โครงการจัดตั้งคณะวิทยาการจัดการ โครงการจัดตั้งคณะ

เทคโนโลยีอุตสาหกรรม โครงการจัดตั้งคณะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โครงการจัดตั้งสำนัก  
บริการวิชาการและโครงการจัดตั้งสำนักงานวิทยาเขต

สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในคราวประชุม ครั้งที่ 3/2542 เมื่อวันที่ 15 มีนาคม  
2542 ได้มีมติอนุมัติกำหนดฐานะจาก “โครงการจัดตั้งวิทยาเขตศรีราชา” เป็น “วิทยาเขตศรีราชา”  
ตามประกาศมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการกำหนดเขตการศึกษาเป็นวิทยาเขต ประกาศ ณ  
วันที่ 16 เมษายน 2542 ต่อมาในคราวประชุมสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 12/2542 เมื่อ  
วันที่ 20 ธันวาคม 2542 ได้มีมติให้แบ่งโครงสร้างในวิทยาเขตประกอบด้วย 5 หน่วยงานหลัก  
คือ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม คณะทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม สำนัก  
บริการวิชาการ และ สำนักงานวิทยาเขต ประกาศ ณ วันที่ 29 ธันวาคม 2542

### ความเป็นมาของคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายกระจายความเจริญออกสู่ภูมิภาคเพื่อสร้างฐานเศรษฐกิจ และ  
แหล่งการทำงานใหม่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นเขต  
เศรษฐกิจใหม่ของการพัฒนาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศนั้น  
รัฐบาลได้ลงทุนโครงการพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Sea Board: ESB) มาเป็นจำนวนมาก  
โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ของประเทศ เป็นแหล่ง  
อุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ เป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญของประเทศ เป็น  
ศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางทะเล ซึ่งผลการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาก่อให้เกิด  
กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องมาเป็นลำดับ ทำให้สามารถช่วยกระตุ้นการขยายการผลิตใน  
ภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการและการจ้างงานให้ภูมิภาคนี้สามารถพึ่งตนเองและเป็นฐานเศรษฐกิจที่  
สำคัญของประเทศ ขณะเดียวกันก็ยังมีพื้นที่อื่นในภาคตะวันออกที่มีความสำคัญต่อการสนับสนุน  
การพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกษตรที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนา สำนักงาน  
คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้วางกรอบการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออก  
ดังกล่าวให้เป็นฐานเศรษฐกิจการเกษตรสมัยใหม่ พร้อมรองรับการกระจายตัวหรือกิจกรรมทาง  
เศรษฐกิจควบคู่ไปกับการยกระดับให้เป็นประตูเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้อง  
ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการอื่น ๆ พร้อมกับเร่งรัดการผลิตและพัฒนาบุคลากร  
ให้เพียงพอต่อความต้องการของท้องถิ่นและภูมิภาค เพื่อรองรับการเจริญก้าวหน้า ตลอดจนเพิ่มขีด  
ความสามารถของกำลังแรงงานในการปฏิบัติงานระดับสูงขึ้น ซึ่งในปัจจุบันสถานการณ์เศรษฐกิจมี  
การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและ  
อุตสาหกรรมในภูมิภาคนี้ และของประเทศโดยรวม หน่วยงานต่าง ๆ ยังมีความต้องการพัฒนา

กำลังคนมากขึ้นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อสนับสนุนให้โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และพื้นที่อื่น ๆ ในภาคตะวันออก สามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนาระดับภูมิภาคและระดับประเทศตามลำดับ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีหน่วยงานภายในทั้งในระดับคณะ สำนัก สถาบันและหน่วยงานสนับสนุนที่มีความพร้อมในการบูรณาการองค์ความรู้ในศาสตร์ สาขาต่าง ๆ สามารถพัฒนาและถ่ายทอดความรู้ในสาขาใหม่ ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ จึงได้มีนโยบายขยายการศึกษาไปสู่ภูมิภาค โดยการจัดตั้งวิทยาเขตต่าง ๆ เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและของประเทศได้อย่างทั่วถึง

วิทยาเขตศรีราชา เป็นวิทยาเขตหนึ่งที่ได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม ในฐานะสถาบันที่ให้การศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนากำลังคนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก จึงได้จัดทำแผนการจัดการศึกษาสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการในภูมิภาคหลายสาขา โดยในส่วนของระดับบัณฑิตศึกษา สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในคราวประชุมครั้งที่ 4/2546 เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2546 ได้มีมติความเห็นชอบให้วิทยาเขตศรีราชา เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา 2 หลักสูตร ตั้งแต่ภาคต้น ปีการศึกษา 2546 ได้แก่

1. หลักสูตร เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ (Master of Economics Program in Business Economics: MBE)
2. หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตร (Master of Arts Program in Agribusiness : MAB)

ทั้งสองหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรเดิมที่เปิดสอนที่วิทยาเขตบางเขน การบริหารจัดการหลักสูตรดังกล่าวอยู่ภายใต้คณะกรรมการที่รับผิดชอบ 2 ชุดของโครงการปริญญาโทภาคพิเศษ ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดวิทยาเขตศรีราชา ได้แก่

1. คณะกรรมการบริหารโครงการ
2. คณะกรรมการดำเนินงาน โครงการ

เพื่อให้การจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรของวิทยาเขตศรีราชา ภายใต้การใช้ทรัพยากรร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้อนุมัติให้จัดตั้งบัณฑิตศึกษาสถาน เป็นหน่วยงานหนึ่งของวิทยาเขตศรีราชา มีสถานภาพเทียบเท่าคณะ โดยโครงการปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และสาขาธุรกิจการเกษตร อยู่ในสังกัดของบัณฑิตศึกษาสถาน ทั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2547 และได้รับอนุมัติให้มีการเปลี่ยนชื่อหน่วยงานเป็น วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา ศรีราชา ทั้งนี้ตั้งแต่

วันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2550 ต่อมาสภามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในคราวประชุมครั้งที่ 12/2553 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2553 ได้อนุมัติให้มีการปรับเปลี่ยนชื่อพร้อมปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร และภารกิจของวิทยาลัยบัณฑิตศึกษา ศรีราชา เป็น คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ได้รับผิดชอบจริง และสามารถพัฒนา ตลอดจนขยายงานในความรับผิดชอบต่อไปได้ โดยมีการแบ่งส่วนหน่วยงานภายในออกเป็น

1. สำนักงานเลขานุการ
2. ส่วนงานจัดการศึกษา
3. ศูนย์วิจัยและบริการวิชาการ

และเปิดสอนในระดับปริญญาตรี หลักสูตรเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ตั้งแต่ภาคต้น ปีการศึกษา 2554

สรุปรายละเอียดหลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชื่อหลักสูตร      หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ  
(Master of Economics Program in Business Economics : MBE)

ชื่อปริญญา      เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ศ.ม.)

หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบัน สภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีการแข่งขันกันอย่างมากทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ประกอบกับบทเรียนของภาวะเศรษฐกิจในช่วงถดถอยการเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินตลอดจนปัญหาความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศในหลายประเทศที่ผ่านมา ทำให้องค์กรในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจกรรมการค้าทั้งในและระหว่างประเทศทั้งขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ จำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ในกรณีนี้จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ใช้ความรู้ความสามารถด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจที่สามารถประยุกต์หลักเศรษฐศาสตร์เข้ากับการบริหารจัดการธุรกิจเอกชนและองค์กรภาครัฐ เพื่อให้การจัดการและการดำเนินงานในด้านการผลิต และการเงินที่มีความสอดคล้องกันอย่างเหมาะสมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมอย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชาได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม ในฐานะสถาบันที่ให้การศึกษารองรับการพัฒนากำลังคนในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

ซึ่งเป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่าในช่วงที่ผ่านมาได้ถูกพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ของประเทศเป็นแหล่งอุตสาหกรรมการผลิตและอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่างๆ เป็นแหล่งลงทุนที่สำคัญของประเทศ เป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางทะเล จึงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ และสามารถพัฒนาให้เป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศได้ แต่ในปัจจุบันสถานการณ์เศรษฐกิจได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในภูมิภาคนี้อย่างรุนแรงกว่าภาคอื่น จึงมีความจำเป็นและเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะให้การศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์ซึ่งครอบคลุมภาคการเงินและภาคการผลิตในภาพรวมของประเทศ และของอุตสาหกรรมที่เน้นการประยุกต์เข้ากับการจัดการธุรกิจในลักษณะผสมผสานควบคู่กันไป เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอันพึงจะเกิดขึ้น

#### วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. ผลิคมหาบัณฑิตให้มีความรู้ในด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจในเชิงลึก เพื่อให้สามารถวิเคราะห์และดำเนินการหรือเสนอแนะวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้
2. เพื่อส่งเสริมผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานให้มีความรู้ในด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และสามารถพัฒนาความรู้ในการที่จะประกอบอาชีพที่ตนเองถนัด อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อส่งเสริมนักวิชาการให้มีความรู้ความสามารถในด้านค้นคว้าวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น และนำผลที่ได้รับไปปรับใช้ในทางปฏิบัติสำหรับหน่วยงานต่างๆ ทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชน
4. เพื่อสนองความต้องการด้านกำลังคนให้มีความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนในส่วนภูมิภาค อันจะเป็นการสนับสนุนและตอบสนองนโยบายการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวมในที่สุด

หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) เปิดรับสมัครเฉพาะแผน ข หลักสูตรมีระยะเวลาการศึกษา 2 ปี เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีในทุกสาขา ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร 190,000 บาท (รวมค่าราและเอกสารประกอบ)

ชื่อหลักสูตร      หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตร  
 (Master of Arts Program in Agribusiness: MAB)  
 ชื่อปริญญา      ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.)

#### หลักการและเหตุผล

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายกระจายความเจริญออกสู่ภูมิภาค เพื่อสร้างฐานเศรษฐกิจ และแหล่งการจ้างงานใหม่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกให้เป็นเขตเศรษฐกิจใหม่ของการพัฒนาอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศนั้น รัฐบาลได้ลงทุนโครงการพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Sea Board : ESB) อย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลการพัฒนาในช่วงที่ผ่านมาก่อให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องช่วยกระตุ้นการขยายฐานการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการ และการจ้างงานให้ภูมิภาคนี้สามารถพึ่งตนเอง และเป็นพื้นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ ขณะเดียวกันยังมีพื้นที่ในภาคตะวันออกที่มีความสำคัญต่อการสนับสนุนการพัฒนาในหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเกษตรที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้วางกรอบการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกดังกล่าวให้เป็นฐานเศรษฐกิจการเกษตรสมัยใหม่ พร้อมทั้งรองรับการกระจายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการยกระดับเป็นประตูเศรษฐกิจของประเทศ เป็นศูนย์กลางไม้และศูนย์กลางแปรรูปการเกษตรเพื่อส่งออกที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบและครบวงจร พร้อมทั้งขยายฐานการผลิตการเกษตรสู่อุตสาหกรรมแปรรูปที่มีมูลค่าสูงขึ้น ซึ่งในการนี้จำเป็นต้องมีการเตรียมพร้อมในการพัฒนาบุคลากรนักวิชาการที่มีความรู้ด้านการผลิต และนักบริหารที่มีความรู้ด้านการตลาด และการจัดการธุรกิจ เพื่อสนับสนุนให้โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก และพื้นที่อื่น ๆ ในภาคตะวันออกสามารถดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนาระดับภูมิภาคและระดับประเทศตามลำดับ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชาได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ในฐานะสถาบันที่ให้การศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนากำลังคนในพื้นที่ภาคตะวันออกจึงเห็นความจำเป็น และความเหมาะสมที่จะให้การศึกษาในด้านธุรกิจการเกษตรเพื่อตอบสนองความต้องการของนักวิชาการและนักบริหารทั้งในภาครัฐ และภาคเอกชนในส่วนภูมิภาค อันจะเป็นการสนับสนุนและ ตอบสนองนโยบายการพัฒนาประเทศโดยส่วนรวม



### วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อผลิตมหาดำเนินชีวิตในสาขาธุรกิจเกษตร
2. เพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรที่จะเป็นผู้ดำเนินธุรกิจการเกษตรในอนาคต
3. เพื่อส่งเสริมนักวิชาการและนักบริหารให้มีความรู้ความสามารถในด้านค้นคว้าวิจัยและการศึกษาพิเศษทางด้านเศรษฐศาสตร์
4. เพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และการเกษตรของประเทศจะเป็นการขยายโอกาสการศึกษาระดับบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตรสู่ภูมิภาค

หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) เปิดรับสมัครเฉพาะแผน ข หลักสูตรมีระยะเวลาการศึกษา 2 ปี เป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีในทุกสาขา ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร 190,000 บาท (รวมค่าเล่าเรียนและเอกสารประกอบ)

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Fox (1993) ศึกษาการลงทุนทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชนสำหรับผู้มีฐานะดี โดยเปรียบเทียบอัตราผลตอบแทนการลงทุนทางการศึกษาระหว่าง มหาวิทยาลัยเอกชนสำหรับผู้มีฐานะดีกับมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยใช้ Human Capital Model และใช้ Multiple Regression วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง รายได้ของผู้สำเร็จการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยเอกชนสำหรับผู้มีฐานะดี และมหาวิทยาลัยของรัฐ กับ ตัวแปร เพศ อายุ สีผิว สัญชาติ ระดับการศึกษาของบิดามารดา ประเภทงานที่ทำ เป็นต้น จากการศึกษาพบว่า มหาวิทยาลัยเอกชนในอเมริกา โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาจะเลือกเรียนมหาวิทยาลัยเอกชนสำหรับผู้มีฐานะดี แม้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายทางการศึกษาสูงกว่ามหาวิทยาลัยของรัฐก็ตาม นอกจากนี้ ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ค่าใช้จ่ายทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนและรัฐมีการปรับตัวสูงขึ้น โดยเฉลี่ยเกือบร้อยละ 50 แต่ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนสำหรับผู้มีฐานะดีมีแนวโน้มลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐ

Scott (2000) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายทางการศึกษาในกรณีที่นักศึกษา กู้ยืมเงินมาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายทางการศึกษาและรายได้ที่ได้รับเมื่อสำเร็จการศึกษา จากผลการศึกษา พบว่า สาขาวิชาที่เรียน ผลการเรียน และสถาบันทางการศึกษาที่นักศึกษาเลือกศึกษา เป็นปัจจัย ที่มีผลต่อรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษา และหนี้สินที่กู้ยืมเงินมาเพื่อใช้จ่ายในการศึกษา แม้ว่าทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวจะมีอิทธิพลมาก แต่สาขาวิชาที่เรียน กลับมีความสำคัญสูงสุด สำหรับผู้สำเร็จ การศึกษาในสาขาวิศวกรรมศาสตร์และแพทยศาสตร์ แต่กลับต่ำสุดสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาใน สาขาศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยสาขาวิศวกรรมศาสตร์มีอัตราการกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้จ่ายใน การศึกษาสูงถึง ร้อยละ 68 ในขณะที่สาขามนุษยศาสตร์มีเพียงร้อยละ 48 (ซึ่งนักศึกษาในทุกสาขา มากกว่าร้อยละ 50 ในระดับปริญญาตรีเป็นนักศึกษาที่กู้ยืมเงินมาเพื่อใช้จ่ายในการศึกษา) นอกจากนี้ ยังพบว่า สาขาวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินที่กู้ยืมแตกต่างกัน กล่าวคือ ในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ และแพทยศาสตร์จำนวนเงินที่กู้ยืม โดยเฉลี่ยสูงกว่า สาขาศึกษาศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จึงเป็นผลให้อัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้ของผู้สำเร็จในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ และแพทยศาสตร์ ต่ำกว่าผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์

อุบลรัตน์ เห็นประเสริฐ (2530) ได้ศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนใน การศึกษาระดับปริญญาโท ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปีการศึกษา 2523-2530 โดยศึกษาทั้ง อัตราผลตอบแทนที่บุคคลได้รับ และอัตราผลตอบแทนที่สังคมได้รับ เพื่อใช้เป็นข้อมูล ประกอบการตัดสินใจของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ในการศึกษาต่อ หรือหางานทำ รายละเอียดของข้อมูลผลตอบแทนที่ใช้เวลาศึกษาคั้งนี้ วิเคราะห์เฉพาะส่วนที่สามารถวัดได้เป็น

ตัวเงิน โดยคิดจากอัตราเงินเดือนชำระราชการพลเรือน บัญชี 3 เป็นเกณฑ์ เนื่องจากเป็นรายได้ที่เป็นมาตรฐานสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละระดับ โดยมีข้อตกลงว่า ผู้สำเร็จการศึกษาและเข้ารับราชการ จะได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 1 ขั้น จนเกษียณอายุราชการ และส่วนของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลตอบแทนและต้นทุนนั้น เป็นผลตอบแทน และต้นทุนเฉพาะส่วนที่แตกต่างระหว่างระดับปริญญาตรี และปริญญาโท ในการศึกษาครั้งนี้ ได้คำนวณอัตราผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-cost Ratio) ผลตอบแทนในรูปมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return) จากการศึกษาพบว่า ต้นทุนรวมทั้งหมดของการลงทุนทางการศึกษาในระดับปริญญาโท เฉลี่ยคนละ 225,607.03 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายส่วนรัฐบาล 104,959.17 บาท หรือ ร้อยละ 41.06 และเป็นค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล 52,038.00 บาทหรือร้อยละ 20.36 และส่วนที่เป็นค่าเสียโอกาสของบุคคลในการเข้ารับการศึกษาต่อ 98,609.86 บาท หรือ ร้อยละ 38.58 สำหรับการวิเคราะห์ในรูปมูลค่าต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วในระดับอัตราหักลดร้อยละ 12 พบว่าอัตราส่วนของผลตอบแทนต่อต้นทุน ในส่วนของสังคมและส่วนบุคคลมีค่า 0.69 และ 1.12 ตามลำดับ สำหรับผลตอบแทนในรูปมูลค่าปัจจุบันสุทธิในส่วนสังคมและบุคคล เป็น 63,114.45 และ 14,562.44 บาท ตามลำดับ อัตราผลตอบแทนภายในส่วนสังคมมีค่าร้อยละ 7.08 และในส่วนบุคคลมีค่าร้อยละ 19.90

วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา (2540) ได้ศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนทางการศึกษาใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตรีศึกษา คณะพาณิชยศาสตร์ และการบัญชี และคณะเศรษฐศาสตร์ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินใจในการลงทุนด้านการศึกษา 3 เกณฑ์ คือ เกณฑ์มูลค่าปัจจุบันสุทธิเกณฑ์อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน และเกณฑ์อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) ซึ่งศึกษาทั้งในด้านของบุคคลและสังคม จากการศึกษาพบว่า ต้นทุนบุคคลรวมสำหรับการศึกษาในระยะเวลา 4 ปี ของสาขาวิชาบัญชี การเงิน การตลาด และคณะเศรษฐศาสตร์ คือ 274,021 273,424 273,000 และ 272,210 บาท ตามลำดับ โดยได้อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลคือ ร้อยละ 69.18 57.21 61.74 และ 68.01 ตามลำดับ ส่วนต้นทุนทางสังคมรวมของสาขาวิชาบัญชี การเงิน การตลาดและเศรษฐศาสตร์ มีต้นทุน คือ 360,091 358,001 358,210 และ 353,812 บาท ตามลำดับ โดยได้อัตราผลตอบแทนสังคม คือ ร้อยละ 54.13 52.96 47.87 และ 53.16 แสดงให้เห็นว่าอัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาทั้งสี่ดังกล่าวนี้ ให้ผลตอบแทนที่สูงคุ้มค่าแก่การลงทุนไม่ว่าจะมองในทางสังคมหรือบุคคล นอกจากนี้ อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลยังสูงกว่าอัตราผลตอบแทนสังคมเกินร้อยละ 12 ทุกสาขาวิชา แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลแบกรับภาระด้านค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง

รัชนิกร คารวรัตน์พิเชฐ (2543) ได้ศึกษาเรื่องอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาในมหาวิทยาลัยแพทย์ พบว่าอัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาสาขาการบัญชีและสาขาการเงินและการธนาคาร คือ ร้อยละ 12.61 และ 10.78 ตามลำดับ พบว่าสาขาวิชาที่มีอัตราผลตอบแทนสูงสุด คือ สาขาการบัญชี แต่สูงกว่าไม่มากนัก แสดงให้เห็นว่าบุคคลเมื่อสำเร็จการศึกษาการศึกษามัธยมปลายแล้ว ควรศึกษาต่อให้สำเร็จระดับปริญญาตรี เนื่องจากอัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคล คำนวณค่าว่าการนำเงินไปฝากธนาคารซึ่งให้ผลตอบแทนเพียงร้อยละ 6 และอัตราผลตอบแทนจากการฝากเงินในธนาคาร ณ ปัจจุบันยังมีค่าต่ำลง ทำให้ตัดสินใจได้ว่า ถึงแม้ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำการศึกษาในมหาวิทยาลัยเอกชน ก็ยังให้ผลตอบแทนส่วนบุคคลสูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี ถือว่าคุ้มค่า นอกจากนี้ การศึกษายังก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลเอง และสังคมอีกมากมายที่ไม่สามารถวัดออกเป็นตัวเงินได้ เช่น ความภาคภูมิใจของตนเองและครอบครัว การได้รับเกียรติจากสังคม อย่างไรก็ตามการลงทุนทางการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้น นักศึกษาจะเป็นผู้แบกรับภาระต้นทุนเองโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะฉะนั้นนักศึกษาสามารถควบคุมต้นทุนค่าใช้จ่ายส่วนตัวได้ และพยายามให้จบตามเกณฑ์ของหลักสูตรแล้วจะส่งให้อัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษานั้นสูงขึ้น

กรณีการ ธรรมภิรมย์ และศักดิ์ชัย ศิริพัฒน์ (2546) ได้ศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาของนักศึกษา: กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาคค่ำ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พบว่า การศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาคค่ำมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์นั้น ก่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุนทั้งทางตรงและทางอ้อม และตอบแทนทางตรงสามารถเห็นได้อย่างชัดคือผลตอบแทนที่เป็นรายได้ประจำเพิ่มขึ้น โดยต้นทุนรวมทั้งหมด ทั้งที่เป็นต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรที่ระยะเวลาศึกษา 2 ปี คิดเป็นจำนวน 183,196 บาท โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายในแต่ละปี คือ ชั้นปีที่ 1 มีต้นทุน 96,548 บาท และชั้นปีที่ 2 มีต้นทุน 86,648 บาท ซึ่งรวมถึงค่าเสียโอกาสในแต่ละปีด้วย แต่เนื่องจากหลักสูตรดังกล่าวเป็นหลักสูตรภาคค่ำ ดังนั้นค่าเสียโอกาสจึงน้อยมาก อัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับร้อยละ 8.31 แสดงให้เห็นว่าการลงทุนทางการศึกษาปริญญาโทย่อมดีกว่าการนำเงินไปฝากประจำ เนื่องจากในปีที่ศึกษาคือปี 2541 เป็นปีที่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำต่ำมาก นอกจากนั้นการศึกษา ในระดับปริญญาโทหลักสูตรนี้ ยังก่อให้เกิดประโยชน์แก่บุคคลที่ไม่สามารถวัดเป็นตัวเงินได้หลายลักษณะ เช่น การศึกษาช่วยเพิ่มความรู้และพัฒนาความคิด การมีโอกาสในการคบหาบุคคลในหลากหลายอาชีพ ทำให้มีความก้าวหน้าในอาชีพ การมีโอกาสในการเปลี่ยนงาน เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะนำไปสู่การได้อัตราผลตอบแทนในรูปตัวเงินต่อไป

ดิรวัดน์ ล้วนเส้ง (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุน – ผลประโยชน์ส่วนบุคคล ทั้งทางตรงและทางอ้อม และเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนทางการศึกษาในโครงการปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ วิทยาเขตบางเขน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทั้งกรณีที่ผู้สนใจจะเข้ามาศึกษาประกอบอาชีพทั่วไป และกรณีที่ผู้สนใจจะเข้ามาศึกษาประกอบอาชีพรับราชการเพียงอย่างเดียว ผลการวิจัยพบว่าต้นทุนส่วนบุคคลโดยเฉลี่ยต่อคนของกลุ่มตัวอย่างเมื่อมีการปรับมูลค่าด้วยอัตราคิดลด มีค่าเท่ากับ 405,219.69 บาท ในกรณีที่ผู้สนใจจะเข้ามาศึกษาประกอบอาชีพทั่วไป ผลประโยชน์ส่วนบุคคลทางตรงโดยเฉลี่ยต่อคนของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อมีการปรับมูลค่าด้วยอัตราคิดลด มีค่าเท่ากับ 1,707,845.47 บาท มูลค่าปัจจุบันสุทธิส่วนบุคคล มีค่าเท่ากับ 1,302,625.78 บาท อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนส่วนบุคคลมีค่าเท่ากับ 4.21 และอัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคล มีค่าเท่ากับร้อยละ 32 และในกรณีประกอบอาชีพรับราชการ โดยได้รับการเพิ่มขึ้น 1 ชั้น ในทุก ๆ ปี และได้รับการเพิ่มขึ้น 2 ชั้น เป็นจำนวน 4 ครั้ง ตลอดช่วงอายุการทำงาน ผลประโยชน์ส่วนบุคคลทางตรงโดยเฉลี่ยต่อคนของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อมีการปรับมูลค่าด้วยอัตราคิดลด มีค่าเท่ากับ 91,927.90 บาท และ 123,001.86 บาท ตามลำดับ อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุนส่วนบุคคล มีค่าเท่ากับ 0.23 และ 0.30 ตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนภายในส่วนบุคคล มีค่าเท่ากับร้อยละ 3 และร้อยละ 6 ตามลำดับ ผลประโยชน์ส่วนบุคคลทางอ้อมของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ พบว่า ได้รับความไว้วางใจจากหน่วยงานหรือผู้บังคับบัญชาให้ทำงานในตำแหน่งที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถสูงมากที่สุด รองลงมา คือ โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน มีโอกาสเลื่อนงานหรือหางานใหม่ได้ง่ายขึ้น และเป็นเกียรติและสร้างชื่อเสียงแก่วงศ์ตระกูล ตามลำดับ

นิงพร บานนิกุล (2549) ได้ศึกษาเรื่อง อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า การศึกษาด้านทุนส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการลงทุนทางการศึกษา รวมทั้งผลตอบแทนส่วนบุคคลของนักศึกษาระดับปริญญาโทสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาคำนวณผลตอบแทนทางการศึกษา โดยใช้วิธีการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อน เพื่อหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ซึ่งมีทั้งหมด 6 ปัจจัย จากนั้นนำสมการที่ได้ไปประมาณการรายได้ เพื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งไม่ได้ศึกษาคณะปริญญาโท และนำผลต่างของรายได้ดังกล่าว ไปเปรียบเทียบกับต้นทุนทางการศึกษาเพื่อวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา คือ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ มี 5 ปัจจัย และผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทมีรายได้หลังหักภาษีมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาระดับปริญญาโท

ตั้งแต่อายุ 25 ปี ขึ้นไป ด้านต้นทุนทางการศึกษา เป็นจำนวนเงิน 238, 115.75 บาท จึงทำให้มูลค่า ปัจจุบันสุทธิมีค่าเท่ากับ 513, 140.61 บาท อัตราผลตอบแทนภายในเท่ากับร้อยละ 20.29 และ อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนเท่ากับ 2.16: 1 ซึ่งให้ผลตอบแทนมากกว่าผู้ที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

จากงานวิจัยที่ได้เรียบเรียงมาทั้งหมดให้ความเห็นตรงกันว่าการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่าและมากกว่าการที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท จวบจนพร้อมของงานวิจัยที่ผ่านมาคือไม่ได้ศึกษากับคนกลุ่มเดียวกัน เช่นในงานวิจัยของนิพนธ์ บานนิกุล (2549) จะศึกษาเปรียบเทียบต้นทุนทางการศึกษาวิเคราะห์จากผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่กับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกัน เมื่อเทียบกับผู้วิจัยซึ่งจะศึกษาบุคคลกลุ่มเดียวกันคือศึกษาจากผู้จบการศึกษาระดับปริญญาโทโดยศึกษารายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาระดับปริญญาโท ในคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงสามารถที่จะควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนได้ดีกว่า

### บทที่ 3

## วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา: กรณีศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์มหบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจ การเกษตร ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ใบตัวอย่างในการสร้างแบบสัมภาษณ์
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล
6. ตัวแปรและการวัดค่า
7. การทดสอบสมมติฐาน

#### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จำนวนนิสิตที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทระหว่างปี 2546 - ปี 2551 ตั้งแต่รุ่นที่ 1-6 มีประชากรจำนวนทั้งสิ้น 602 คน ได้รับการตอบกลับแบ่งเป็นสาขาหลักสูตร เศรษฐศาสตร์ มหบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ จำนวน 525 คน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตร จำนวน 77 คน ทั้งชายและหญิง ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 602 คน มาคำนวณเปรียบเทียบผลต่างของรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาปริญญาโท

#### เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ ที่ออกแบบขึ้นมาจากวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ โดยมีข้อความที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วยคำถาม

ส่วนที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งงาน

ส่วนที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนทางการศึกษา

ส่วนที่ 3 เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

### ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

1. กำหนดลักษณะของแบบสัมภาษณ์ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ส่วนที่ 3 เป็นการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท โดยกำหนดคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. ร่างแบบสัมภาษณ์

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ร่างเสร็จไปทดลองใช้ (Pre-test) กับกลุ่มนิสิตหลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตร

4. นำผลที่ได้จากการทดลองใช้ เพื่อมาปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ร่างเสร็จแล้วให้อาจารย์ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาขอคำแนะนำ

6. ปรับปรุงและแก้ไขคำถามตามคำแนะนำ

7. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ที่จะใช้ในการวิจัย

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้มาจากการสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ โดยการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวกของผู้วิจัย (Convenience Sampling) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่าง ประชากร จำนวน คน โดยมีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ หลักสูตร ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้ข้อมูลจากตำรา บทความ และวิทยานิพนธ์ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง



การรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์ข้อมูล รายชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อีเมล จากคณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ผู้วิจัยได้ทำการโทรศัพท์สัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี MBE, MAB จำนวน 602 คน ระหว่างวันที่ 20 สิงหาคม - 19 กันยายน 2553
3. ได้ข้อมูลที่ต้องการแล้วทำการแบ่งกลุ่มทดสอบโดยพิจารณาทั้งในภาพรวม และพิจารณาแยกตามหลักสูตร ดังนี้ หลักสูตร MBE, MAB

### วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยก่อนและหลังจบ การศึกษาหลักสูตร MBE, MAB โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็นดังนี้

#### 1. วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

1.1 วิเคราะห์ข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากข้อมูลทั้ง 3 ส่วน โดยใช้รวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ จากข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาจากคำถามในส่วนที่ 1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อนำมาอธิบายโดยใช้อัตราส่วนค่าร้อยละ (Percentage) ค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแสดงตารางประกอบพร้อมคำอธิบาย บทที่ 4

1.2 วิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) โดยนำข้อมูลจากคำถามใน ส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 เกี่ยวกับรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาปริญญาโทและต้นทุน ทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีปริญญาโท ทั้ง 2 หลักสูตรนำมาวิเคราะห์ต้นทุนและ ผลตอบแทนส่วนบุคคล โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นดังนี้

สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Analytical Statistics) เป็นสถิติที่ใช้วิเคราะห์ถึง ลักษณะของตัวแปรต้นที่มีผลต่อตัวแปรตาม โดยใช้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและวิเคราะห์สถิติแบบ t-test กับวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบความ แตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง มากกว่า 2 กลุ่ม (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) โดยใช้ทดสอบ สมมติฐานวิจัยดังต่อไปนี้

สมมติฐาน  $H_1$ : ปัจจัยด้านบุคคลมีผลให้รายได้จากการศึกษาในระดับปริญญาโท แตกต่างกัน

3 4 7 7 3 0

H<sub>1a</sub>: เพศ

H<sub>1b</sub>: อายุ

H<sub>1c</sub>: อาชีพ

H<sub>1d</sub>: ตำแหน่งงาน

H<sub>2</sub>: มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราดอกเบี้ย 11 % ของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่ามากกว่า 0

H<sub>2a</sub>: หลักสูตร MBE, MAB

H<sub>3</sub>: มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน ของหลักสูตร

H<sub>3a</sub>: หลักสูตร MBE, MAB

โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1.2.1 เปลี่ยนสมมติฐานวิจัยเป็นสมมติฐานสถิติ

1.2.2 สมมติฐานสถิติที่ใช้ทดสอบโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เช่น

H<sub>0</sub>: ปัจจัยด้านอาชีพมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน

H<sub>1</sub>: ปัจจัยด้านอาชีพมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน หรือ

H<sub>0</sub>:  $\mu_1 = \mu_2 = \mu_3 = \mu_4 = \mu_5$

H<sub>1</sub>:  $\mu_1 \neq \mu_2 \neq \mu_3 \neq \mu_4 \neq \mu_5$  อย่างน้อย 1 คู่

2. การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการศึกษา เป็นการนำเครื่องมือทางการเงินมาช่วยวิเคราะห์ผลตอบแทนส่วนบุคคลของการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) แสดงถึงผลต่างสุทธิของมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายตลอดอายุของโครงการ เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจคือ ค่า NPV > 0 หรือเป็นค่า + แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้จากโครงการจะมีค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป ซึ่งคุ้มค่าที่จะเลือกลงทุน หากค่า NPV < 0 หรือมีค่าเป็น - แสดงว่าผลตอบแทนที่ได้จากโครงการไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เสียไป โดยอัตราคิดลด NPV จะเท่ากับอัตราเงินกู้ทางการศึกษาของธนาคาร เงินกู้ 11% ดังนั้นอัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง 11% (อัตราเปอร์เซ็นต์ การคำนวณได้ข้อมูลมาจากธนาคารกรุงไทย ณ วันที่ 31 มีนาคม 2555) โดยมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่ายตลอดอายุของโครงการ คือ อายุราชการ 60 ปี เช่น เมื่อเริ่มศึกษาอายุ 22 ปี ระยะเวลาของหลักสูตร 2 ปี ดังนั้นอายุโครงการ 36 ปี จำนวนผลต่างสุทธิของมูลค่าปัจจุบันตามอัตราเงินเดือนที่ได้รับหลังจบคุณด้วยอัตราการเงินเดือนหลังจบ 5 ปี ในปีที่ 6

ใช้อัตราเงินเพื่อ ณ ปัจจุบัน อัตรา 4% คำนวณตลอดอายุโครงการเพื่อหารายได้ต่อปี ที่อัตราคิดลด 11%

2.2 อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) คือ อัตราลดค่า (Discount Rate) ที่จะทำให้ผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายที่ได้ปรับลดเป็นมูลค่าปัจจุบันแล้วมีค่าเท่ากัน ดังนั้น ถ้าอัตราที่คาดหวัง คือ การที่บุคคลไม่นำเงินส่วนนี้มาใช้ศึกษาต่อ ก็จะสามารถนำไปฝากธนาคารประเภทเงินฝาก หากอัตราดังกล่าว สูงกว่าอัตราผลตอบแทนภายใน นั้นหมายความว่า การศึกษาต่อไม่คุ้มค่า แต่ถ้าอัตราที่คาดหวัง ต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนภายใน หมายความว่า การศึกษาคู่มค่าต่อการลงทุน

2.3 อัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio, B/C) แสดงถึงอัตราส่วน ระหว่างมูลค่าปัจจุบันของผลตอบแทนกับมูลค่าปัจจุบันของค่าใช้จ่าย ตลอดอายุของโครงการ เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจคือ จะเลือกโครงการที่มีค่า B/C Ratio เกินกว่า 1 ซึ่งแสดงผลตอบแทน ที่ได้จากการลงทุนมีมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป

### ตัวแปรและการวัดค่า

เมื่อได้ข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้างต้นแล้ว จึงนำมาทดสอบความแตกต่างของเพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งงานก่อนและหลังจบการศึกษาปริญญาโทว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ โดยกำหนด ตัวแปรที่ใช้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ หลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตร MBE, MAB
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของผลตอบแทนของการทำงานของมหาบัณฑิต ที่จบปริญญาโทโดยวัดจากตัวชี้วัดด้านการลงทุนดังต่อไปนี้
  - 2.1 มูลค่าปัจจุบันสุทธิ  $> 0$
  - 2.2 อัตราผลตอบแทนภายใน  $>$  อัตราผลตอบแทนที่คาดหวัง 11%
  - 2.3 อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน  $> 1$

### การทดสอบสมมติฐาน

จากวัตถุประสงค์งานวิจัยที่ต้องการการเข้าเรียนตามหลักสูตรปริญญาโทคณะ เศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีค่า NPV มากกว่า 0 ,IRR มากกว่าอัตรา ผลตอบแทนที่คาดหวังร้อยละ 11 และมีค่า B/C มากกว่า 1 สถิติใช้ทดสอบคือ t-test, F-test, และ one-way Anova ซึ่งมีสมมติฐานงานวิจัยดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของรายได้จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ตำแหน่งงาน

รายได้ก่อนและหลังจบการศึกษา และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของหลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตร  
 สมมติฐาน  $H_1$ : ปัจจัยด้านบุคคลมีผลให้รายได้จากการศึกษาในระดับปริญญาโท  
 แตกต่างกัน

$H_{1a}$ : เพศ

$H_{1b}$ : อายุ

$H_{1c}$ : อาชีพ

$H_{1d}$ : ตำแหน่งงาน

$H_2$ : มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราดอกเบี้ย 11% ของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท  
 คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่ามากกว่า 0

$H_{2a}$ : หลักสูตร MBE , MAB

2. การนำเครื่องมือทางการเงินมาช่วยวิเคราะห์ผลตอบแทนส่วนบุคคลของการศึกษา  
 โดยเอาสมมติฐานมาทำการทดสอบโดยการคำนวณค่า NPV, IRR, B/C

## บทที่ 4

### ผลการศึกษา

จากการศึกษา อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจและสาขาวิชาธุรกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ปรากฏผลการวิเคราะห์ที่จะนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษากำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Min	แทน	ค่าต่ำสุด
Mix	แทน	ค่าสูงสุด
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน F distribution
T	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาใน t-test

โดยที่หลักสูตรสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ Master of Economics Program in Business Economics (MBE) และหลักสูตรสาขาธุรกิจการเกษตร หมายถึง Master of Arts Program in Agribusiness (MAB) ซึ่งสังกัด คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

#### ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ (ตารางที่ 4-1 ถึง ตารางที่ 4-5)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการศึกษา

การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการศึกษา จากผู้ที่มีรายได้อ่อน-หลังจบ  
การศึกษาปริญญาโท (ตารางที่ 4-9)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและต้นทุนทางการศึกษา (ตาราง 4-15 ถึง ตารางที่ 4-24)

**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

จากแบบสอบถามของผู้สำเร็จการศึกษา โดยการเก็บข้อมูลของผู้สำเร็จการศึกษา  
ปีการศึกษา 2546 – 2552 มีจำนวนทั้งสิ้น 602 คน ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 211 คน

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่างจำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	90	42.70
- หญิง	121	57.30
2. อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างก่อนศึกษาต่อ	29	
- อายุระหว่าง 20 – 25 ปี	55	26.07
- อายุระหว่าง 26 – 30 ปี	92	43.60
- อายุระหว่าง 31 – 35 ปี	35	16.59
- อายุระหว่าง 36 – 40 ปี	15	7.11
- อายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	14	6.64
3. ประสบการณ์การทำงาน	5 - 10 ปี	
4. งานที่ทำในปัจจุบัน	172	81
- งานเดิมในระหว่างศึกษา	39	19
- งานใหม่หลังสำเร็จการศึกษา		
5. สถานภาพของหน่วยงาน	19	9.00
- รัฐบาล/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	15	7.11
- พนักงานรัฐวิสาหกิจ	163	77.25

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่างจำนวน	ร้อยละ
- พนักงานบริษัท/ ห้างร้าน	14	6.64
- ประกอบธุรกิจส่วนตัว	19	9.00
6. ตำแหน่งงาน		
- ผู้บริหาร/ เจ้าของกิจการ	15	17.11
- หัวหน้าส่วนงาน	163	77.25
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	14	6.64

ตารางที่ 4-2 จำนวน และร้อยละจำแนกตามเพศ

เพศ	MBE	MAB	รวม	ร้อยละ
ชาย	58	32	90	42.65
หญิง	98	23	121	57.35
รวม	156	55	211	100.0

จากตารางที่ 4-2 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นเพศหญิงมากที่สุดร้อยละ 57.35 และ เป็นเพศชายร้อยละ 42.65

ตารางที่ 4-3 จำนวน และร้อยละจำแนกตามอายุ

อายุ	MBE	MAB	รวม	ร้อยละ
อายุระหว่าง 20 – 25 ปี	45	10	55	26.07
อายุระหว่าง 26 – 30 ปี	71	21	92	43.60
อายุระหว่าง 31 – 35 ปี	28	7	35	16.59
อายุระหว่าง 36 – 40 ปี	9	6	15	7.11
อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป	3	11	14	6.64
รวม	156	55	211	100

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 69.67 รองลงมาอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 23.70 อายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 6.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-4 จำนวน และร้อยละจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ-	MBE	MAB	รวม	ร้อยละ
รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	6	13	19	9.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	3	15	7.11
พนักงานบริษัท/ ห้างร้าน	135	28	163	77.25
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	3	11	14	6.64
รวม	156	55	211	100

จากตารางที่ 4-4 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีอาชีพพนักงานบริษัท/ห้างร้านมากที่สุด ร้อยละ 77.25 รองลงมาคือรับราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ 9.00 รองลงมาคือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 7.11 และอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 6.64 ตามลำดับ

ตารางที่ 4-5 จำนวน และร้อยละจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	MBE	MAB	รวม	ร้อยละ
ผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ	5	13	18	8.53
หัวหน้าส่วนงาน	25	17	42	19.91
พนักงาน	126	25	151	71.56
รวม	156	55	211	100

จากตารางที่ 4-5 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีตำแหน่งระดับพนักงานมากที่สุด ร้อยละ 71.56 รองลงมาคือ ระดับหัวหน้าส่วนงาน ร้อยละ 19.91 ระดับผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ ร้อยละ 8.53 ตามลำดับ



ตารางที่ 4-6 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามรายได้ก่อนเรียนจบต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	MBE	MAB	รวม	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	4	8	12	5.69
10,001-20,000 บาท	91	24	115	54.50
20,001-30,000 บาท	31	11	42	19.91
มากกว่า 30,000 บาท	30	12	42	19.91
รวม	156	55	230	100

จากตารางที่ 4-6 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีรายได้ก่อนจบต่อเดือนมากที่สุดระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 54.50 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 19.91 และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 5.69

ตารางที่ 4-7 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามรายได้หลังจบต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	MBE	MAB	รวม	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	1	1	2	0.95
10,001-20,000 บาท	67	14	81	38.39
20,001-30,000 บาท	40	15	55	26.07
มากกว่า 30,000 บาท	48	25	73	34.60
รวม	156	55	230	100

จากตารางที่ 4-7 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์มีรายได้หลังจบต่อเดือนมากที่สุดระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 38.39 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 26.07 รายได้มากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 34.60 และต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 0.95

ตารางที่ 4-8 จำนวน และร้อยละ จำแนกตามแหล่งเงินทุนการศึกษา

แหล่งเงินทุนการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กู้เงินเพื่อการศึกษาและเงินทุนส่วนตัว	8	3.79
ได้รับการสนับสนุนจากที่ทำงาน	9	4.27
เงินทุนส่วนตัว	194	91.94
รวม	211	100

จากตารางที่ 4-8 พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ใช้แหล่งเงินทุนจากทุนส่วนตัวมากที่สุด ร้อยละ 91.94 รองลงมาใช้แหล่งเงินทุนจากการสนับสนุนจากที่ทำงาน ร้อยละ 3.91 จากการกู้เงินเพื่อการศึกษาและเงินทุนส่วนตัว ร้อยละ 3.48

ตารางที่ 4-9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาของแต่ละหลักสูตร

รายงานผล	MBE		MAB	
	รายได้ก่อน	รายได้หลัง	รายได้ก่อน	รายได้หลัง
Mean	25,973	31,544	28,144	36,057
Standard Error	1,336	2,033	2,675	2,876
Median	17,750	23,500	17,500	18,000
Mode	21,218	18,000	10,609	35,000
Range	100,000	240,000	80,000	100,000
Minimum	8,392	8,500	6,615	9,540
Maximum	110,250	240,000	91,592	100,000
Count	156	156	55	55

จากตารางที่ 4-9 พบว่าผู้ตอบแบบสัมภาษณ์หลักสูตร MBE มีรายได้ก่อนจบการศึกษาเฉลี่ย 25,973 บาท รายได้หลังจบการศึกษาเฉลี่ย 31,544 บาท และหลักสูตร MAB มีรายได้ก่อนจบการศึกษาเฉลี่ย 28,144 บาท รายได้หลังจบการศึกษาเฉลี่ย 36,057 บาท

### การทดสอบสมมติฐาน

1. สมมติฐาน  $H_1$ : ปัจจัยด้านบุคคลมีผลให้รายได้จากการศึกษาในระดับปริญญาโทแตกต่างกัน

$H_{1a}$ : เพศ

$H_{1b}$ : อายุ

$H_{1c}$ : อาชีพ

$H_{1d}$ : ตำแหน่งงาน

1.1 จากข้อมูลจากข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 4-1 นำมาทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาปัจจัยด้านเพศมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-10  $H_{1a}$ : ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านเพศกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร

	MBE		MAB	
	เพศชาย	เพศหญิง	เพศชาย	เพศหญิง
Mean	23,957	31,544	25,576	36,057
Observations	58	98	32	23
Hypothesized Mean Difference	0		0	
df	154		55	
P-Value	0.082		0.003*	
P(T<=t) two-tail	3.747		2.180	

หมายเหตุ สมมติฐาน ปัจจัยด้านเพศมีผลให้รายได้แตกต่างกันที่นัยสำคัญ เท่ากับ 0.05

จากตารางที่ 4-10 แสดงผลการทดสอบทางสถิติพบว่า หลักสูตร MAB มีค่าเฉลี่ยจำแนกตามเพศมากที่สุด แบ่งเป็นเพศชายมีรายได้เฉลี่ย 25,576 บาท เพศหญิง 36,057 บาท หลักสูตร MBE เพศชายมีรายได้เฉลี่ย 23,957 บาท เพศหญิงมีรายได้เฉลี่ย 31,544 บาท หมายความว่าในด้านการทำงานของทั้ง 2 หลักสูตร รายได้ของผู้หญิงต่างกันผู้ชาย เมื่อนำไปทดสอบสถิติพบว่าหลักสูตร MBE เพศชายแตกต่างจากเพศหญิง ค่า Sig. 0.082 หลักสูตร MAB 0.003 แสดงว่าปฏิเสธ  $H_0$  สมมติฐานที่ว่าปัจจัยด้านเพศมีผลทำให้รายได้ไม่แตกต่างกัน โดยที่เพศหญิงมีรายได้สูงกว่าเพศชาย

1.2 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาปัจจัยด้านอายุมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน ซึ่งสมมติฐานทางสถิติคือ

ตารางที่ 4-11 H<sub>1b</sub>: ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร

H <sub>1b</sub> : อายุ	MBE	MAB
Df	156	55
F	17.626	3.036
Sig.	0.000*	0.057

หมายเหตุ สมมติฐาน ปัจจัยด้านอายุมีผลทำให้รายได้แตกต่างกันที่นัยสำคัญ เท่ากับ 0.05

จากตารางที่ 4-11 แสดงผลการทดสอบทางสถิติพบว่า หลักสูตร MBE ค่าสถิติ F เท่ากับ 17.626 และค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.000\* หลักสูตร MAB ค่าสถิติ F เท่ากับ และค่า Sig. 3.036 มีค่าเท่ากับ 0.057 ซึ่งหลักสูตร MBE มีรายได้แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.05 แต่หลักสูตร MAB มีรายได้ไม่แตกต่างกันมากจึงทำให้ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงนำหลักสูตร MBE มาทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้ LSD

ตารางที่ 4-12 H<sub>1b</sub>: ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MBE

		หน่วย : พันบาท				
ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้	อายุ	อายุ	อายุ	อายุ	อายุ	
หลังจบการศึกษา	$\bar{x}$	ระหว่าง	ระหว่าง	ระหว่าง	ระหว่าง	มากกว่า
หลักสูตร MBE		20 – 25	ง 26 – 31	31 – 35 ปี	36 – 40 ปี	40 ปีขึ้นไป
		ปี	30 ปี			
อายุระหว่าง 20 – 25 ปี	22.40		-			
อายุระหว่าง 26 – 30 ปี	25.30			-	*	
อายุระหว่าง 31 – 35 ปี	43.87				-	
อายุระหว่าง 36 – 40 ปี	80.51					-
อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป	54.57					

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร พบว่ามีค่าเฉลี่ยความแตกต่างด้านอายุจำนวน 1 คู่ โดยผู้ที่มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.21

ตารางที่ 4-13 H<sub>10</sub>: ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MAB

หน่วย : พันบาท

ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้หลังจบการศึกษา	$\bar{X}$	อายุระหว่าง 20 – 25 ปี	อายุระหว่าง 26 – 30 ปี	อายุระหว่าง 31 – 35 ปี	อายุระหว่าง 36 – 40 ปี	อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป
หลักสูตร MBE						
อายุระหว่าง 20 – 25 ปี	12.13	-				
อายุระหว่าง 26 – 30 ปี	20.52		-			
อายุระหว่าง 31 – 35 ปี	34.89			-		
อายุระหว่าง 36 – 40 ปี	64.10				-	
อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป	31.54					-

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.3 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการศึกษาปัจจัยด้านอาชีพมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน ซึ่งสมมติฐานทางสถิติคือ

ตารางที่ 4-14 H<sub>1c</sub>: ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านอาชีพกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร

H <sub>1c</sub> : อาชีพ	MBE	MAB
Df	156	55
F	1.507	1.167
Sig.	0.215	0.332

หมายเหตุ สมมติฐาน ปัจจัยด้านอาชีพมีผลทำให้รายได้แตกต่างกันที่นัยสำคัญ เท่ากับ 0.05

จากตารางที่ 4-14 แสดงผลการทดสอบทางสถิติพบว่า หลักสูตร MBE ค่าสถิติ F เท่ากับ 1.507 และค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.215 หลักสูตร MAB ค่าสถิติ F เท่ากับ 1.167 และค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.332 ซึ่งทั้งสองหลักสูตรมีรายได้แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.05 แสดงว่ายอมรับ  $H_0$  สมมติฐานที่ว่าปัจจัยด้านอาชีพมีผลทำให้รายได้ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4-15  $H_{1c}$ : ทดสอบการเปรียบเทียบรายชื้อระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MBE

หน่วย : พันบาท

ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้หลังจบการศึกษาหลักสูตร MBE	$\bar{X}$	รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงานบริษัท/ห้างร้าน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว
รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	22.98	-			
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	34.13		-		
พนักงานบริษัท/ห้างร้าน	31.40			-	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	45.00				-

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-16  $H_{1c}$ : ทดสอบการเปรียบเทียบรายชื้อระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MAB

หน่วย : พันบาท

ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้หลังจบการศึกษาหลักสูตร MBE	$\bar{X}$	รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	พนักงานบริษัท/ห้างร้าน	ประกอบธุรกิจส่วนตัว
รับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ	20.30	-			
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	37.97		-		
พนักงานบริษัท/ห้างร้าน	23.18			-	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	26.61				-

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอาชีพกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตรทั้ง 2 หลักสูตร พบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.4 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อต้องการศึกษาปัจจัยด้านตำแหน่งงานมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน ซึ่งสมมติฐานทางสถิติ คือ

ตารางที่ 4-17 H<sub>1d</sub>: ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านตำแหน่งงานกับปัจจัยด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร

H <sub>1d</sub> : ตำแหน่งงาน	MBE	MAB
Df	156	55
F	25.039	3.038
Sig.	0.000*	0.057

หมายเหตุ สมมติฐาน ปัจจัยด้านตำแหน่งงานมีผลทำให้รายได้แตกต่างกันที่นัยสำคัญเท่ากับ 0.05

จากตารางที่ 4-17 แสดงผลการทดสอบทางสถิติพบว่า หลักสูตร MBE ค่าสถิติ F เท่ากับ 25.039 และค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.000 หลักสูตร MAB ค่าสถิติ F เท่ากับ 3.038 และค่า Sig. มีค่าเท่ากับ 0.057 ซึ่งหลักสูตร MBE มีรายได้แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญที่กำหนดคือ 0.05 แต่หลักสูตร MAB มีรายได้ไม่แตกต่างกันมากจึงทำให้ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงนำหลักสูตร MBE มาทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้ LSD

ตารางที่ 4-18 H<sub>1a</sub>: ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่งกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MBE

		หน่วย : พันบาท		
ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้หลังจบการศึกษาหลักสูตร MBE	$\bar{X}$	ผู้บริหาร/ เจ้าของกิจการ	หัวหน้าส่วนงาน	พนักงาน
ผู้บริหาร/ เจ้าของกิจการ	43.20	-		*
หัวหน้าส่วนงาน	56.76		-	*
พนักงาน	26.08			-

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่งกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตรของหลักสูตร MBE พบว่ามีค่าเฉลี่ยความแตกต่างด้านอายุ จำนวน 2 คู่ โดยผู้ที่มีตำแหน่งผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ มีรายได้หลังจบการศึกษามากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งพนักงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 0.741 และผู้ที่มีตำแหน่งหัวหน้าส่วนมีรายได้หลังจบหลักสูตรน้อยกว่าพนักงาน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.14

ตารางที่ 4-19 H<sub>1a</sub>: ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านตำแหน่งงานกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร MAB

		หน่วย : พันบาท			
ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้หลังจบการศึกษาหลักสูตร MBE	$\bar{x}$	รับราชการ/ เจ้าหน้าที่ ของรัฐ	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน บริษัท/ ห้างร้าน	ประกอบ ธุรกิจส่วนตัว
รับราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	22.40	-			
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	25.30		-		
พนักงานบริษัท/ ห้างร้าน	43.87			-	
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	80.51				-

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการศึกษารายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท



ตารางที่ 4-20 ทดสอบความแตกต่างส่วนบุคคลด้านรายได้ก่อนการศึกษาด้านการมีรายได้หลังจบหลักสูตร

t-Test: Paired Two Sample for Means				
ค่าเฉลี่ย/ หลักสูตร	MBE		MAB	
	รายได้ก่อน	รายได้หลัง	รายได้ก่อน	รายได้หลัง
Mean	23,957	31,544	25,576	36,057
Observations	156.00	156.00	55.00	55.00
Pearson Correlation	0.780		0.647	
df	156.00		55.00	
P(T<=t) two-tail	0.00*		0.00*	

จากตารางที่ 4-20 แสดงผลการทดสอบทางสถิติระหว่างรายได้ หลักสูตร MBE และ MAB พบว่า รายได้ก่อนและหลังของหลักสูตร MAB เพิ่มมากกว่าหลักสูตร MBE ทดสอบทางสถิติ ขอมรับ  $H_1$ : มีความแตกต่างกันทั้งสองหลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่า Sig. มีค่าเป็น .000 รายได้ของผู้ศึกษาหลักสูตร MAB แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญ 0.05 จึงนำหลักสูตร MBE มาทำการทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้ LSD

ตารางที่ 4-21 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ก่อนการศึกษากับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบการศึกษา หลักสูตร MBE

ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้หลัง จบการศึกษา หลักสูตร MBE	$\bar{x}$	หน่วย : พันบาท			
		ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001- 20,000 บาท	20,001- 30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท
ต่ำกว่า 10,000 บาท	12.13	-	*	*	*
10,001-20,000 บาท	20.52		-	*	*
20,001-30,000 บาท	34.89			-	*
มากกว่า 30,000 บาท	12.13				-

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านอายุกับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร พบว่ามีค่าเฉลี่ยความแตกต่างด้านอายุจำนวน 6 คู่ โดยผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่รายได้ก่อนการศึกษา 10,001-20,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 0.63 ,ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่รายได้ก่อนการศึกษา 20,001-30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.57 ,ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่รายได้ก่อนการศึกษา 20,001-30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 0.93,ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่รายได้ก่อนการศึกษามากกว่า 30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 2.25,ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่รายได้ก่อนการศึกษามากกว่า 30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.61 ,ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่รายได้ก่อนการศึกษามากกว่า 30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 0.68

ตารางที่ 4-22 ทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ก่อนการศึกษากับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบการศึกษา หลักสูตร MAB

		หน่วย : พันบาท			
ปัจจัยที่มีผลต่อรายได้หลังจบการศึกษา หลักสูตร MAB	$\bar{x}$	ต่ำกว่า 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001-30,000 บาท	มากกว่า 30,000 บาท
ต่ำกว่า 10,000 บาท	21.69	-		*	*
10,001-20,000 บาท	23.54		-	*	*
20,001-30,000 บาท	38.18			-	
มากกว่า 30,000 บาท	68.72				-

หมายเหตุ : มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบการเปรียบเทียบรายคู่ระหว่างลักษณะส่วนบุคคลด้านรายได้ก่อนการศึกษากับปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้หลังจบหลักสูตร พบว่ามีค่าเฉลี่ยความแตกต่างจำนวน 4 คู่

โดยผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษา 20,001-30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.10 , ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษามากกว่า 30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.07 .ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษา 20,001-30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.06 , ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษามากกว่า 30,000 บาท ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยมีผลต่างค่าเฉลี่ย 1.33

### ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและต้นทุนทางการศึกษา

เป็นการนำเครื่องมือทางการเงินมาช่วยวิเคราะห์ ผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา และต้นทุนการศึกษา ได้แก่ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ เป็นการวัดสภาพความเป็นไปได้ทางการเงินและทางเศรษฐศาสตร์ โดยการพิจารณาถึงเวลาที่พึงพอใจของตัวเงิน

สูตรการคำนวณเป็นดังนี้

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{B_t}{(1+i)^t} - \sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+i)^t}$$

ต้นทุนค่าใช้จ่ายการศึกษาตลอดหลักสูตรทั้งสองหลักสูตร

ค่าธรรมเนียมการศึกษาตลอดหลักสูตร	190,000.00 บาท
ค่าใช้จ่ายอื่น เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าถ่ายเอกสารและอื่นๆ	48,000.00 บาท
ต้นทุนค่าใช้จ่ายการศึกษาตลอดหลักสูตร	238,000.00 บาท

ผลการวิเคราะห์มูลค่าปัจจุบันสุทธิ แสดงดังตาราง ตารางที่ 4-23

สมมติฐาน H<sub>2</sub>: มูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราดอกเบี้ย 11% ของการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจและสาขาวิชาธุรกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีค่ามากกว่า 0

ตารางที่ 4-23 ค่าสถิติพรรณนาของมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value) ณ อัตราดอกเบี้ย 11%

ปัจจัยส่วนบุคคล		N	NPV	F-test	P-value
เพศ	ชาย	90	1,266,486	0.204	0.419
	หญิง	121	1,211,253		
อายุ	อายุระหว่าง 20 – 25 ปี	55	1,202,597	1.930	0.107
	อายุระหว่าง 26 – 30 ปี	92	1,005,006		
	อายุระหว่าง 31 – 35 ปี	35	1,205,291		
	อายุระหว่าง 36 – 40 ปี	15	2,505,914		
	อายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป	14	1,399,187		
อาชีพ	รับราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ	19	952,107	0.291	0.832
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	15	1,339,350		
	พนักงานบริษัท/ ห้างร้าน	163	1,228,892		
	ประกอบธุรกิจส่วนตัว	14	1,575,405		
ตำแหน่ง	ผู้บริหาร/ เจ้าของกิจการ	18	1,554,526	0.936	0.394
	หัวหน้าส่วนงาน	42	1,510,609		
	พนักงาน	151	1,119,989		

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1. เพศหญิงมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,211,253 เพศชายมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,266,486
2. ผู้ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุคือ อายุ 36 – 40 ปี มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 2,505,914 สูงมากที่สุด รองลงมาคืออายุมากกว่า 40 ปี มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,399,187 รองลงมาคือ อายุ 31 – 35 ปี มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,205,291 รองลงมาคือผู้ที่มีอายุ 20 – 25 ปี มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,202,597 และ อายุ 26 – 30 ปี มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,005,006
3. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,575,405 สูงที่สุด รองลงมาคือ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,339,350 รองลงมาคือ อาชีพพนักงานบริษัท/ ห้างร้านมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,228,892 และอาชีพรับราชการ/ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 952,107

4. ปัจจัยส่วนบุคคลด้านตำแหน่ง คือตำแหน่งผู้บริหาร/เจ้าของกิจการ มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,554,526 มากที่สุด รองลงมาคือตำแหน่งหัวหน้าส่วนงาน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,510,609 และ ตำแหน่งพนักงาน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,119,989

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ และตำแหน่ง มีผลให้ค่า NPV ที่คำนวณได้มีความแตกต่างกัน แต่เป็นความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-24 การวิเคราะห์ผลตอบแทน โดยการคำนวณค่า NPV, IRR, B/C

ผลการวิเคราะห์ทางการเงิน	ผลการคำนวณ
Test value NPV = 0	
NPV รวม (Mean)	1,234,812
Std. Error Mean	133,322
N	211
df	210
P-value	0.000*
P(T=>t) one-tail	9.262

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ คือ 1,234,812 ซึ่งมากกว่า 0 ขอมรับสมมติฐาน  $H_2$

ตารางที่ 4-25 การวิเคราะห์ผลตอบแทนโดยการคำนวณค่า NPV, IRR, B/C ของแต่ละหลักสูตร

ค่า	โครงการ	N	NPV	t-test	P-value
NPV	MBE	156	1,163,339	-0.902	0.184
	MAB	55	1,437,534		
IRR	MBE	156	18.04%	0.366	0.357
	MAB	55	49.14%		
B/C	MBE	156	5	-0.902	0.184
	MAB	55	6		

มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เฉลี่ยต่อคนของหลักสูตร MBE 1,163,339 บาท และมูลค่าปัจจุบันสุทธิของ หลักสูตร MAB 1,437,534 บาท

อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return, IRR) หลักสูตร MAB มีอัตราผลตอบแทนภายใน 49.14% และหลักสูตร MBE มีอัตราผลตอบแทนภายใน 18.04% ซึ่งมากกว่าอัตราคาดหวังที่ 11% ยอมรับสมมติฐาน  $H_2$  จึงคุ้มค่าในการลงทุนศึกษาต่อในหลักสูตรทั้งสองหลักสูตร

อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio, B/C) หลักสูตร MAB และ MBE มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน 6:1 เท่า และ 5:1 เท่า ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองหลักสูตรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนมากกว่า 1 ยอมรับสมมติฐาน  $H_2$

ค่า NPV IRR และ B/C ของหลักสูตร MAB และ MBE มีความแตกต่างกัน แต่เป็นความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 4-26 ความพึงพอใจที่มีต่อผลตอบแทนส่วนที่ไม่เป็นตัวเงิน ด้านผลตอบแทนทางด้านวิชาการ ด้านผลตอบแทนทางด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน และด้านผลตอบแทนทางการยอมรับทางสังคม

รายงานผล	Mean	SE	SD	ระดับ
1. ผลตอบแทนทางด้านวิชาการ	3.9957	.02826	.42865	มาก
2. ผลตอบแทนทางด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน	4.0544	.03996	.60470	มากที่สุด
3. ผลตอบแทนทางการยอมรับจากสังคม	3.7276	.03558	.53848	มาก

จากตารางที่ 4-25 แสดงผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ความสามารถหรือผลตอบแทนทางด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาความสามารถหรือผลตอบแทนทางด้านวิชาการและสังคม ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการศึกษา ด้วยมูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุนแล้ว จะเห็นว่าการลงทุนทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับปริญญาโท ให้ผลตอบแทนสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่เสียไป

### สรุปผลการทดสอบ

ตารางที่ 4-27 สรุปผลการทดสอบ

สมมติฐานรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษา	ผลการทดสอบ
$H_{1a}$ : ปัจจัยด้านเพศมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน	ยอมรับ
$H_{1b}$ : ปัจจัยด้านอายุมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน	ยอมรับ
$H_{1c}$ : ปัจจัยด้านอาชีพมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน	ปฏิเสธ
$H_{1d}$ : ปัจจัยด้านตำแหน่งงานมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน	ยอมรับ
$H_2$ : หลักสูตร MBE และ MAB มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิที่อัตราดอกเบี้ย 11 % มีค่ามากกว่า 0	ยอมรับ

## บทที่ 5

### อภิปรายผลและสรุปผล

จากผลการวิจัยเรื่องศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบหาความแตกต่างของรายได้ก่อนและหลังจบการศึกษาหลักสูตรปริญญาโท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเข้าเรียนในหลักสูตร MBE หลักสูตร MAB จะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ามากกว่าอัตราเงินกู้ทางการศึกษา และศึกษาดัชนีทุนส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการลงทุนศึกษารวมทั้งผลตอบแทนส่วนบุคคลของมหาบัณฑิตระดับปริญญาโท คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการศึกษารายได้ก่อนและหลังจบการศึกษา หลักสูตรปริญญาโท

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลและต้นทุนทางการศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำมาวิเคราะห์ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS For Windows ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

#### สรุปผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลการวิจัยในบทที่ 4 สามารถสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ พบว่า

1.1 เพศหญิงมากที่สุดร้อยละ 57.35 และเป็นเพศชายร้อยละ 42.65

1.2 อายุระหว่าง 26-30 ปี มากที่สุด ร้อยละ 43.60 รองลงมาอายุระหว่าง 20 – 25 ปี ร้อยละ 26.07 รองลงมาอายุระหว่าง 31-35 ปี ร้อยละ 16.59 รองลงมาคืออายุระหว่าง 36 – 40 ปี ร้อยละ 7.11 และอายุ 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 6.64 ตามลำดับ



1.3 อาชีพพนักงานบริษัท/ ห้างร้านมากที่สุด ร้อยละ 77.25 รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ 9.00 พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 7.11 และประกอบธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 6.64 ตามลำดับ

1.4 ตำแหน่งระดับพนักงานมากที่สุด ร้อยละ 71.56 รองลงมาคือ ระดับหัวหน้าส่วนงาน ร้อยละ 19.91 ระดับผู้บริหาร/ เจ้าของกิจการ ร้อยละ 8.53 ตามลำดับ

1.5 รายได้ก่อนจบต่อเดือนมากที่สุดระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 54.50 รองลงมามีรายได้ระหว่าง 20,001-30,000 บาทและมากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 19.91 และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 5.69

1.6 รายได้หลังจบต่อเดือนมากที่สุดระหว่าง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 38.39 รองลงมามีรายได้มากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 34.60 รายได้มากกว่า 30,000 บาท ร้อยละ 34.60 และรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 0.95

1.7 แหล่งเงินทุนจากทุนส่วนตัวมากที่สุด ร้อยละ 91.94 รองลงมาได้รับการสนับสนุนจากที่ทำงาน ร้อยละ 4.27 และใช้แหล่งเงินทุนจากการกู้เงินเพื่อการศึกษาและเงินทุนส่วนตัว ร้อยละ 3.79

1.8 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ปัจจัยด้านเพศมีผลทำให้รายได้ระหว่างเพศชายและเพศหญิงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศหญิงมีรายได้สูงกว่าเพศชาย

1.9 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ปัจจัยด้านอายุมีผลทำให้รายได้ระหว่างอายุแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ผู้ที่มีอายุระหว่าง 26 – 30 ปี มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีอายุระหว่าง 36 – 40 ปี

1.10 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 3 ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ปัจจัยด้านอาชีพไม่มีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

1.11 ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 4 ผลการทดสอบทางสถิติพบว่า ปัจจัยด้านตำแหน่งงานมีผลทำให้รายได้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อทำการทดสอบความแตกต่างเปรียบเทียบรายคู่พบว่า โดยผู้ที่มีตำแหน่งผู้บริหาร/ เจ้าของกิจการ มีรายได้หลังจบการศึกษามากกว่าผู้ที่มีตำแหน่งพนักงาน และผู้ที่มีตำแหน่งหัวหน้าส่วนมีรายได้หลังจบหลักสูตรน้อยกว่าพนักงาน

1.12 เปรียบเทียบรายได้ก่อนและหลังหลักสูตร MAB และหลักสูตร MBE พบว่ามีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง

เปรียบเทียบรายคู่พบว่าโดยผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษา 10,001-20,000 บาท , 20,001-30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาท ผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษาที่มีรายได้ 10,001-20,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษา 20,001-30,000 บาทและมากกว่า 30,000 บาทและ ผู้ที่มีรายได้ 20,001-30,000 บาท มีรายได้หลังจบการศึกษาน้อยกว่าผู้ที่มีรายได้ก่อนการศึกษามากกว่า 30,000 บาท

### ผลตอบแทนทางการศึกษา

การวิเคราะห์ส่วนต่างของรายได้ของบุคคล 2 สถานะ คือ ก่อนสำเร็จการศึกษาปริญญาโทและหลังสำเร็จการศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และสาขาธุรกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ผลการศึกษาดังนี้

1. การลงทุนทางการศึกษาจะให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่าการนำเงินฝากธนาคาร ได้ดอกเบี้ยในปัจจุบันเพียง 3.2% จากดอกเบี้ยเงินฝากประจำ แต่การนำเงินมาลงทุนทางการศึกษานั้น จะเห็นว่าก่อนเรียนหลักสูตร MAB มีรายได้ 25,576 บาท หลังเรียนจบมีรายได้ 36,057 บาท ซึ่งจะเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายของหลักสูตร MAB และหลักสูตร MBE มีรายได้ 23,957 บาท หลังเรียนจบมีรายได้ 31,544 บาท ซึ่งจะเพิ่มขึ้น

อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษา เป็นการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากผลต่างของรายได้และต้นทุน โดยการหามูลค่าปัจจุบันสุทธิ อัตราผลตอบแทนภายใน และอัตราผลตอบแทนต่อทุนได้ผลดังนี้

2. มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) เฉลี่ยต่อคนของหลักสูตร MAB 1,437,534 บาท และ หลักสูตร MBE มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ 1,163,339 บาท มูลค่าปัจจุบันสุทธิของทั้งสองหลักสูตรมีความแตกต่างกัน แต่เป็นความแตกต่างที่ไม่มีนัยสำคัญเมื่อทดสอบความแตกต่าง ซึ่งจะเห็นว่า ในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท เศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจให้กับผู้เรียนในระดับที่น่าพอใจมาก

3. อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) หลักสูตร MAB มีอัตราผลตอบแทนภายในร้อยละ 49.14 หลักสูตร MBE ร้อยละ 18.04 ดังนั้นหากพิจารณาถึงความคุ้มค่าของโครงการแล้วจะเห็นว่าควรลงทุนด้านการศึกษา เมื่อพิจารณาจากอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 11

4. อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit Cost Ratio, B/C) หลักสูตร MAB และหลักสูตร MBE มีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุน 6:1 เท่า และ 5:1 เท่า ตามลำดับ ซึ่งทั้งสองหลักสูตรมีอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนมากกว่า 1

### ข้อเสนอแนะ

เมื่อผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลที่ได้ ไปสัมภาษณ์ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาโท สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจและสาขาธุรกิจการเกษตร คณะเศรษฐศาสตร์ ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทุกคนต่างเห็นว่า การได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาโทนั้น ถือว่าให้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า และเห็นด้วยกับผลการศึกษาในครั้งนี้ อีกทั้งยังกล่าวต่อผู้ศึกษาว่า นอกจากการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจะให้ผลตอบแทนในรูปของรายได้แล้ว ยังให้ผลตอบแทนในรูปแบบอื่นที่ไม่สามารถคิดเป็นมูลค่าได้ ได้แก่

1. ได้รู้จักเพื่อนต่างสถาบัน ต่างวิชาชีพ สามารถแลกเปลี่ยนแนวคิด ประสบการณ์การทำงานหลากหลายแง่มุมขึ้น
2. มีโอกาสและมีความมั่นใจในหน้าที่การงานมากขึ้นสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปปรับใช้ในงานและพัฒนางาน
3. ได้แนวคิดใหม่ๆ และประสบการณ์ รวมทั้งองค์ความรู้ในวิชาชีพอื่นอาจารย์ผู้สอนและเพื่อนร่วมรุ่น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวมถึงพัฒนางานของตัวเองให้ดีขึ้นด้วย
4. เกิดความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ
5. มีโอกาสทำงานพิเศษเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากงานประจำ เช่น การรับเป็นวิทยากร

### ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลทางการศึกษาที่มีการเปิดสอนระดับปริญญาโทในคณะหรือสาขาวิชาอื่นภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา เช่น หลักสูตร บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาอุตสาหกรรม (ภาคพิเศษ)

## บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ ธรรมภิรมย์ และศักดิ์ชัย ศิริพัฒน์. (2546). อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษาของนักศึกษา: กรณีศึกษาหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาคค่ำ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, 21(2), 71-89.
- จันทนา จันทโร และศิริจันทร์ ทองประเสริฐ. (2549). การศึกษาความเป็นไปได้โครงการด้านธุรกิจและอุตสาหกรรมการศึกษาความเป็นไปได้โครงการด้านธุรกิจและอุตสาหกรรม. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชลัดดา บุรณะ. (2553). การศึกษาอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษา. ชลบุรี: คณะการจัดการและการท่องเที่ยว, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ถิรวัฒน์ ล้วนแสง. (2548). การวิเคราะห์ต้นทุน – ผลประโยชน์ส่วนบุคคลทั้งทางตรงและทางอ้อม และเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าจากการลงทุนทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย, สาขาเศรษฐศาสตร์, คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิจพร บานนิกุล. (2549). อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา: กรณีศึกษาหลักสูตรปริญญาโท. การค้นคว้าแบบอิสระบัณฑิตวิทยาลัย, สาขาการบัญชี, คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2553). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- รัชนิกร คารวรัตน์พิเชษฐ. (2543). อัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา. ในมหาวิทยาลัยพายัพ. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัย, สาขาเศรษฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วันชัย ศิริชนะ. (2539). การดำเนินงานโครงการงานแสดงเกษตร และอุตสาหกรรมโลก 2538. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วิทยา ศิริพันธ์วัฒนา. (2540). อัตราผลตอบแทนของการลงทุนทางการศึกษาใน มหาวิทยาลัย  
ธรรมศาสตร์: กรณีศึกษาคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และเศรษฐศาสตร์.  
วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และ  
การบัญชี, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัมพร วิจิตรพันธ์ และสุณี นัทราคม. (2528). เศรษฐศาสตร์การศึกษาและการวางแผนกำลังคน.  
ม.ป.ท..
- อุบลรัตน์ เห็นประเสริฐ. (2530). การวิเคราะห์ผลตอบแทนของสังคมและส่วนบุคคลในการลงทุน  
ในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์  
ปีพ.ศ. 2529-2530. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์,  
คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Fox, M. (1993). Is it good investment ot attend an elite rivate college?. *Economics  
Of Education Review*, 12(12),137-151.
- Scott, L. T. (2000). Deferred costs and economic returns To college major, quality and  
performance. *Research in Higher Education*, 41(3), 281-313.

ภาคผนวก

## แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตราผลตอบแทนส่วนบุคคลของการลงทุนทางการศึกษา :  
กรณีศึกษา หลักสูตรปริญญาโท วิทยาลัยบัณฑิตศึกษา ศรีราชา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา  
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป/ผลตอบแทน ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

- 1) เพศ  ชาย  หญิง
- 2) อายุ (เมื่อเริ่มศึกษาต่อปริญญาโท).....
- 3) วุฒิการศึกษาปริญญาตรีก่อนเข้าเรียนปริญญาโท  
คณะ.....สาขาเอก.....  
มหาวิทยาลัย.....ในปีพ.ศ. ....เกรดที่จบ.....  
ในกรณีที่ได้เกียรตินิยม โปรดระบุว่า ได้เกียรตินิยม.....ดีมาก/อันดับ .....ดี/อันดับ2
- 4) ก่อนที่ท่านจะเริ่มการศึกษาระดับปริญญาโท ท่านมีประสบการณ์ทำงานมาก่อนหรือไม่  
 ไม่มี  มี (ระบุงานเดิม)
- 5) ภายหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ท่านมีประกอบอาชีพภายในระยะเวลา  
 ได้ทำงานทันที  1-3 เดือน  
 4-6 เดือน  7-9 เดือน  
 10-12 เดือน  1 ปีขึ้นไป  
 ทำงานที่เดิม
- 6) อาชีพปัจจุบัน  
 รับราชการ/พนักงานราชการ/เจ้าหน้าที่รัฐฯ  พนักงานรัฐวิสาหกิจ  
 พนักงานบริษัท/ห้างร้าน  ประกอบธุรกิจส่วนตัว  
 อื่น ๆ (ระบุ).....

- 7) ตำแหน่งงานปัจจุบัน
- |  |  |
|--|--|
| <input type="checkbox"/> ผู้บริหาร/เจ้าของ | <input type="checkbox"/> หัวหน้าส่วนงาน    |
| <input type="checkbox"/> พนักงาน           | <input type="checkbox"/> อื่น ๆ(ระบุ)..... |

- 8) ประสบการณ์การทำงาน
- |  |  |                                     |
|--|--|-------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> น้อยกว่า 5 ปี | <input type="checkbox"/> 5 - 10 ปี     | <input type="checkbox"/> 11 - 15 ปี |
| <input type="checkbox"/> 15 - 20 ปี    | <input type="checkbox"/> มากกว่า 20 ปี |                                     |

## ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านต้นทุนทางการศึกษา

ขอความกรุณาท่านกรอกข้อมูลด้านต้นทุนทางการศึกษา

ค่าใช้จ่ายที่จ่ายให้กับสถานศึกษาตลอดระยะเวลาที่เรียนรวมค่าใช้จ่ายส่วนตัวตลอดการศึกษา

1. หลักสูตรที่สำเร็จการศึกษา

หลักสูตร MBE                       หลักสูตร MAB

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่ใช้ไประหว่างศึกษา

- ค่าอุปกรณ์เพื่อการศึกษา/ค่ากิจกรรมระหว่างเรียน  
ประมาณเท่ากับ.....บาท/เดือน

- ค่าที่พัก/ค่าอาหาร/ค่าเดินทาง ประมาณเท่ากับ.....บาท/เดือน

- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ (ระบุ.....) ประมาณเท่ากับ.....บาท/เดือน

ในระหว่างที่ท่านศึกษาท่านได้กู้เงินหรือได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาหรือไม่

กู้เงินเพื่อใช้ศึกษาและใช้ทุนส่วนตัว เป็นจำนวน.....บาท

ได้รับเงินสนับสนุนจากสถานที่ทำงานเป็นจำนวน.....บาท

ทุนส่วนตัว.....บาท



**ส่วนที่ 3** เกี่ยวกับผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษา  
คำชี้แจง

1. ผลตอบแทนส่วนบุคคลจากการลงทุนทางการศึกษา หมายถึง สิ่งที่มีหีบักติดได้รับ  
ภายหลังสำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตศรีราชา และผลตอบแทนที่  
สามารถวัดได้เป็นตัวเงิน ประกอบด้วย เงินเดือน รายได้พิเศษต่าง ๆ ที่เชื่อว่าเกิดจากความสามารถ  
ที่ได้รับจากการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

1) รายได้หลังสุดของการทำงานเมื่อใช้วุฒิปริญญาตรี.....บาทต่อเดือน

2) อัตราการขึ้นเงินเดือนก่อนจบปริญญาโทเป็นที่เปอร์เซ็นต์.....

3) รายได้หลังเรียนจบปริญญาโท.....บาทต่อเดือน

4) อัตราการขึ้นเงินเดือนหลังจบปริญญาโทเป็นที่เปอร์เซ็นต์.....

5) ในระหว่างที่เรียนปริญญาโท MBE / MAB ท่านต้องสูญเสียรายได้อื่นๆ  
นอกเหนือจากรายได้ประจำ เช่น งานพิเศษ โบนัส เบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา เป็นต้น เพราะท่านต้องเอา  
เวลานั้นมาเรียนหรือไม่

1. สูญเสีย (ระบุ) รายได้.....บาท/เดือน

2. ไม่สูญเสีย (ระบุเหตุผล) .....

2. ผลตอบแทนส่วนที่ไม่เป็นตัวเงิน ประกอบด้วย ผลตอบแทนทางด้านวิชาการ  
ผลตอบแทนทางด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน ผลตอบแทนทางด้านการยอมรับทางสังคม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง [ ] ที่ท่านเห็นว่าเหมาะสมในระดับความพึงพอใจ โดยกำหนดระดับของความคิดเห็น ดังนี้คือ

5 = มากที่สุด, 4 = มาก, 3 = ปานกลาง, 2 = น้อย, 1 = น้อยที่สุด

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<b>1. ความสามารถหรือผลตอบแทนทางด้านวิชาการ</b>					
1.1 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยในสาขาที่เรียนมา					
1.2 มีความสามารถในการทำงานวิจัยเกี่ยวกับสาขาที่เรียนมา					
1.3 มีความมั่นใจในตนเองในการแสดงออกทางความรู้ความสามารถเชิงวิชาการ					
1.4 มีความเป็นผู้นำและแสดงความคิดเห็นทางวิชาการ					
1.5 มีความสามารถในการเขียนเอกสารหรือตำราทางวิชาการ					
1.6 สามารถนำวิชาการมาใช้แก้ปัญหาและตัดสินใจ					
1.7 สามารถจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียน					
1.8 สามารถประยุกต์ใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ที่ศึกษามาใช้ในการทำงาน					
1.9 สามารถศึกษาและเข้าใจปัญหาในแง่มุมที่กว้างขึ้น					
1.10 สามารถถ่ายทอดความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติไปสู่บุคคลอื่นได้					
1.11 สามารถที่จะเป็นวิทยากร บรรยายในงานประชุมสัมมนาในสาขาที่เรียนมาได้					
1.12 รู้สึกว่าตนเองมีความเด่นทางวิชาการ					
1.13 สามารถศึกษาและเข้าใจภาวะเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ					
1.14 มองวิชาชีพหรือเนื้อหาที่เรียนมาได้กว้างขึ้น					
<b>2. ความสามารถหรือผลตอบแทนทางด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน</b>					
2.1 มีโอกาสได้ทำงานตรงตามที่ต้องการ					
2.2 ความรู้หรือคุณวุฒิช่วยให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้น					
2.3 มีความกระตือรือร้นในการงาน					
2.4 สามารถปรับตัวกับงานหรือหน้าที่ที่รับผิดชอบ					
2.5 สามารถสื่อความหมายในหน้าที่การงานกับบุคคลอื่นได้ลึกซึ้งขึ้น					

ประเด็นการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
<b>2. ความสามารถหรือผลตอบแทนทางด้านตำแหน่งหน้าที่การงาน (ต่อ)</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
2.6 สามารถนำความรู้ไปพัฒนาหน่วยงาน					
2.7 มีความก้าวหน้า มั่นคงในตำแหน่งหน้าที่					
2.8 สามารถนำความรู้มาเสริมกับงานที่ทำ					
2.9 มีความคิดริเริ่ม หรือแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า					
2.10 มีความมั่นใจในการทำงาน					
2.11 ผู้บังคับบัญชาเชื่อถือในความรู้และความสามารถและไว้วางใจในงานที่ทำ					
2.12 ผู้ใต้บังคับบัญชาเชื่อถือในความรู้และความสามารถ					
2.13 กล้าแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงาน					
2.14 แสดงผลงานทางวิชาการอย่างชัดเจนและเพื่อนร่วมงานนำไปปฏิบัติ					
2.15 สาขาวิชาที่เรียนมาเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน					
<b>3. ความสามารถหรือผลตอบแทนทางการยอมรับจากสังคม</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>
3.1 เพื่อนร่วมงานยอมรับและขอความคิดเห็นทางด้านวิชาการจากท่าน					
3.2 ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนร่วมงาน					
3.3 ท่านได้รับเลือกให้เป็นผู้นำทางด้านวิชาการในหน่วยงานของท่าน					
3.4 ท่านได้ใช้ความรู้ที่ศึกษามาเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน					
3.5 เป็นที่ชื่นชมของครอบครัว ญาติพี่น้อง มิตรสหาย					
3.6 มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนที่ศึกษาร่วมกันทำให้รู้จักกับสังคมในวงการมากขึ้น					
3.7 ท่านได้รับเชิญให้แสดงความคิดเห็น ความรู้ ต่อที่ประชุมหรือสัมมนา					
3.8 ได้รับความสะดวกสบายในการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก					
3.9 ท่านได้รับเชิญเข้าร่วมปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่เรียนจากหน่วยงานอื่น					
3.10 ชื่อเสียงของท่านเป็นที่รู้จักในหน่วยงานอื่น					
<b>3. ความสามารถหรือผลตอบแทนทางการยอมรับจากสังคม (ต่อ)</b>	<b>5</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>

3.11 ผลงานของท่านถูกนำไปอ้างอิงต่อสาธารณชน					
3.12 เวลาสนทนากับเพื่อนร่วมงาน ทุกคนให้ความสนใจ					
3.13 ผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเต็มใจที่จะรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากท่าน					
3.14 มีความเป็นผู้นำที่ดี					
3.15 มีความเป็นผู้ตามที่ดี					
3.16 เข้าใจผู้อื่นในด้านต่าง ๆ มากขึ้น					

ความคิดเห็น/ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้าพเจ้า ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านที่ตอบแบบสอบถามอันจะเป็นประโยชน์  
ต่อการจัดทำการค้นคว้าแบบอิสระของข้าพเจ้า

นางศิริวรรณ กล่องแก้ว